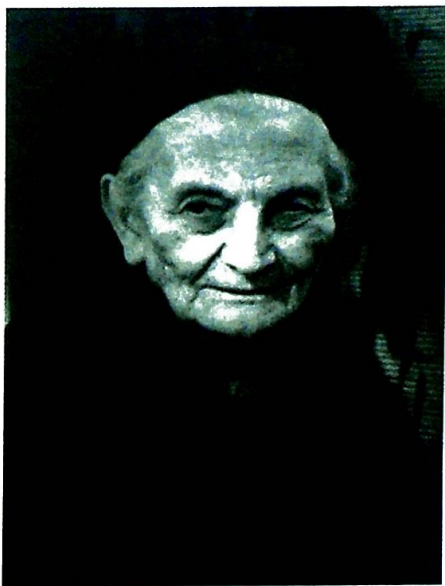

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Temannummer om: Charles de Foucauld
Lillesøster Magdeleine
Jesus Små Søstre

Innholdsfortegnelse

4	Jusu Små Søstre og livet i Nasaret <i>Innledning til temaet av Jan Erik Rekdal</i>	22	Å leve Nasaret i Finland <i>Foredrag av Lillesøster Leila fra Tampere</i>
7	Biskop Bernt Eidsvigs preken i kallsmessen	25	Nasarets liv som lekmannsarbeid <i>Foredrag av Rita Tyberghien</i>
8	Intervju med Småsøstrene i Norge <i>Av Henrik Holm</i>	27	Alvorlig talt <i>Av Janne Haaland Matlary</i>
10	Møte med islam <i>Foredrag av Lillesøster Gaby</i>	29	Debatt: I Guds bilde og lignelse <i>Av Jostein Børtnes</i>
16	I bror Charles de Foucaulds fotspor <i>Foredrag av Lillebror Georges</i>	30	Blikk på tiden <i>Brus uten kullsyre, elskov uten lidenskap og bil uten drivstoff</i>
20	Vårt liv i Norden <i>Foredrag fra Lillesøster Johanne Marie</i>	31	Opplysninger og begivenheter

---

Foredragene i dette nummeret ble holdt på et seminar i anledning 90-årsdagen for Charles Foucaulds død og 50-årsfeiringen for Jesu Små Søstres tilstedeværelse i Norge 2.12.06. Det er satt til noen overskrifter. De er også enkelte steder forkortet og noe omarbeidet. Foredragene er plassert i den rekkefølge som de ble holdt på seminaret.

En stor takk til alle som har hjulpet til at dette temanummeret kom på plass. En spesiell takk går til Magdalene Thomassen og Jan Erik Rekdal!

Utgiver: Oslo Katolske Bispedømme.
Akersveien 16, 0177 Oslo. Tlf: 23 21 95 48
(redaksjonen)/ 23 21 95 00 (ekspedisjon og
adresseforandring). Fax.: 23 21 95 43.
E-post: tidsskriftet@katolsk.no
Signerte artikler står for forfatterens egen regning.

Redaksjon: Ansvarlig redaktør: Henrik Holm.
E-post: henrik.holm@katolsk.no

Redaksjonsmedlemmer: Olav Egil Aune,
p. Arnfinn Haram o.p., p. Arne Marco Kirsebom
SS.CC., Susanne Kjekshus Koch, May-Lisbeth
Myrhaug og Brynjulv Norheim.

Redaksjonsråd: Håkon H. Bleken, Tove Bull,
p. Arne Fjeld o.p., Sigurd Hareide, Nils Heyerdahl,
Henning Laugerud, sr. Else Britt Nilsen o.p. og
Magdalene Thomassen.

Faste medarbeidere: Janne Haaland Matlary,
Ola Tjørhom

Abonnement: Årsabonnement kr. 275,- (Norge)/
kr. 300,- (øvrige europeiske land)/kr. 320,-
(andre verdensdeler). Bankgiro: 3000 20 01485.
(IBAN No 8130002001485, BIC Plus No 22)

Redaksjonsslutt: 5. februar 2007

Design: Molvik grafisk AS, Asgeir Dahlby Trykk: Molvik grafisk AS

Redaktørens hjørne

Jesus Små Søstre et vitnesbyrd om katolsk romslighet

“Se, der er Guds lam som *tar bort* verdens synder”. (Joh 1, 29) Det greske ordet som brukes i Johannesevangeliet for “å ta bort” (gresk: *hairo*) kan også bety “å bære”: “Se, der er Guds lam som *bærer* verdens synder”. Denne dobbeltbetydningen er interessant:

1. Den første varianten viser målet med Kristi sendelse. Han kom for å rense oss for synd. Fordi det er synden som skiller oss fra Gud, fjerner han den for at vi skal få komme inn i fellesskapet med Gud igjen. Når synden er tatt bort, blir *saligprisen* “*salig er de rene av hjertet for de skal se Gud*” virkelighet: Det rene mennesket kan se Gud.
2. Den andre varianten lodder dypt. Her får vi innblikk i Guds indre hjerte. Han bærer synden. Han feier den ikke lettvent bort eller ser stort på det hele. Når vi ransaker oss selv, kan vi kanskje ane hvor tung hans last er. En Gud som bærer våre synder, er en Gud som ofrer seg helt til dem han elsker. “*Ingen har større kjærlighet enn den som gir sitt liv for sine venner*” (Joh 15, 13).

Lammet som tar bort og bærer våre synder, er reallt nærværende i eukaristien. Eukaristien forvandler oss slik at vi kan gjøre det samme som Jesus: å bære og tilgi verdens og våre medmenneskers synder. Gud kaller oss til å bære lidelsene vi påfører hverandre, de sårende bemerkningene, hovmodigheten og svakhetene.

Jesu Små Søstre, som dette nummer skal handle om, har bl. a. viet sitt liv til bønnen foran det Hellige Sakrament. At det bærer frukter og er en velsignelse for oss andre, er konklusjonen jeg trakk etter å ha vært på et seminar i anledning av 90-årsdagen for Charles Foucaulds død og 50-årsfeiringen for Jesu Små Søstres tilstedeværelse i Norge. Februarnummeret av tidsskriftet St. Olav inneholder alle foredragene fra dette seminaret. Foranledningen for at vi lager dette

temaheftet har dog en vemodig grunn: Småsøstrene forlater Norge i slutten av mars. De drar til Danmark.

På vegne av alle som har opplevd Guds godhet gjennom Småsøstrene her i Norge, gjenstår det å takke dem for alt de har gjort her til lands. Men det er ikke bare det de har gjort vi er så takknemlig for. Det er deres nærvær som ofte har forvandlet våre liv. Bare det å se en Lillesøster i morgenmessen, har mange ganger forandret en hel dag, sa en tilhører på seminaret om Charles de Foucauld. Vi må takke Gud for at han kalte Småsøstrene til et liv her i Norge og at han gjennom dem gav oss muligheten til å forstå hva *katolsk romslighet* betyr.

Mysteriet bak deres liv er kanskje det Rudolf Bultmann sier så vakkert: “*Har Guds tilgivende nåde befridd mennesket fra seg selv, så har han befridd mennesket fra angsten og dermed befridd det til en væren for andre, til kjærlighet*”. Vi er befridd fordi Gud tar bort og bærer våre synder. Det vitner Småsøstrene om. ■ HH

Fra seminaret 2. 12. 06. Fordragsholderne, Lillesøster Agnes og Lillesøster Elisabeth og Småsøstre fra Europa.

Jesu Små Søstre og livet i Nasaret

INNLEDNING TIL TEMAET AV JAN ERIK REKDAL

I sitt kapell har Jesu Små Søstre blikket vendt mot Jesusbarnet i krybben og mot sakramentet. Uansett hvordan de bor, forsøker Jesu Små Søstre å rydde plass til et lite kapell i sin midte, og i alle disse kapellene finner du en enkel keramikkfigur av Jesusbarnet i en krybbe permanent utstilt – ikke forbeholdt julen. Et annet ytre kjennetegn knyttet til søstrenes bønn og meditasjon, er framstilling og tilbedelse av sakramentet. På denne

Om du skulle tvile, tror du igjen at Gud ga sin sønn den enbårne for at enhver som tror på ham, ikke skal gå fortapt, men ha evig liv... Den som har vært i vennskap med Jesu små søstre eller brødre innser at inkarnasjonens mysterium omfatter alle som er skapt.

linjen mellom Guds inkarnasjon som menneske og Jesu sonoffer på korset beveger de seg i bønn og i liv.

Jesu liv i Nasaret er deres forbilde og modell: i arbeid og daglig virke uten forkynnelse, uten spesiell oppmerksomhet – i mengden blant de andre. Herav navnet Jesu søstre.

Livsmodellen for søstrene er alle de årene da Jesus levde et liv lik alle andres i Nasaret, selv om han også der var Guds sønn – Gud inkarnert i menneskeskikkelse. Dette Nasaret-livet er det de lever som søstre av Jesus, uansett hvor de

måtte befinne seg i verden. Men også deres Nasaret-liv er, slik det er tydeliggjort i kapellet deres, rammet inn av Betlehem og Jerusalem – de er også søstre av Jesus i inkarnasjonen og i soningsdøden. Når de også kaller seg “små”, er det for å understreke perspektivet de vil leve ut fra: de vil møte verden nedenfra slik Jesusbarnet gjør. Inkarnasjonsmysteriet dreier seg jo om å stige ned, å bøye seg og gå inn med en lav posisjon – som den gang i Betlehem.

Når de går ut av kapellet, slutter de ikke sin meditasjon over inkarnasjonen, men fortsetter den i møte med sine medmennesker. Deres apostolat er da også bønn og vennskap. Og nettopp i møte med søstrene innser du at livet ditt har en Nasaret-dimensjon, at du selv lever nettopp der – i Nasaret – nokså anonymt og uten iøynefallende mirakler eller kall, uten de store ordene eller spesielle markeringer. Men samtidig i dette vennskapet med Jesu små søstre blir du klar over en enda større dimensjon ved livet ditt: du blir bevisst din egen inkarnasjon av Gud.

Hvordan får de deg til å merke dette? Gjennom sitt blikk – sin måte å være nær deg på. De ser Gud i deg. Og de ser deg slik Gud ser deg med et blikk som omfatter hele deg og sier:

du er betingelsesløst elsket. Om du skulle tvile, tror du igjen at Gud ga sin sønn den enbårne for at enhver som tror på ham, ikke skal gå fortapt, men ha evig liv... Den som har vært i vennskap med Jesu små søstre eller brødre innser at inkarnasjonens mysterium omfatter alle som er skapt. Etter hvert innser du at de har samme blick og samme nærvær overfor alle mennesker de omgås – de mediterer inkarnasjonsmysteriet og ber til Gud i alle de møter. Alle.

Bønnekapellet til Småsøstrene i Oslo

Deres opprinnelig kall var å leve i ly og lys av inkarnasjons- og sonoffer-mysteriet der Gud ikke kan være tilstede i sakramentene, i kapellet, eller i kirken. De ville leve blant folk som ikke kjenner Kristus og blant folk som tror de ikke vil ha noe med ham å gjøre. Ørkenen befolket av muslimer var og er et slik sted. Deres stifter lillesøster Magdeleine hadde blikket sitt rettet mot dette området – inspirert av bror Charles de Foucauld, hennes store forbilde, som hadde det samme kall, men i 1916 døde alene i Tamanrasset (Sahara) uten at noen hadde sluttet seg til ham. Jesu brødre var allerede etablert som en munkeorden, da lille søster Magdeleine satt sin tolkning av bror Charles' arv ut i livet. Hun var mye dristigere enn brødrene på den tiden – særlig hva livsform angikk. Hun møtte også mye skepsis og motstand. Det var slett ikke alle biskoper som tillot at Jesu Små Søstre skulle få slå seg ned i deres bispedømme. Deres åpne livsform avvek for mye fra det man forbandt med ordensliv. Men til tross for mye motstand vant hun fram med sitt kall fordi hun trodde blindt på Ham hun kalte 'Det umuliges mester' (*Maître de l'Impossible*) – et syn på Kristus hun hadde arvet fra bror Charles.

I ørkenen blant muslimer kunne Jesu Små Søstre og brødre nettopp leve inkarnasjonen, og de kunne ved ikke å skulle forkynne også ofre seg helt for sine medmennesker – som i en

Når de også kaller seg "små", er det for å understreke perspektivet de vil leve ut fra: de vil møte verden nedenfra slik Jesusbarnet gjør. Inkarnasjonsmysteriet dreier seg jo om å stige ned, å bøye seg og gå inn med en lav posisjon – som den gang i Betlehem.

Deres opprinnelig kall var å leve i ly og lys av inkarnasjons- og sonoffer-mysteriet der Gud ikke kan være tilstede i sakramentene, i kapellet, eller i kirken. De ville leve blant folk som ikke kjenner Kristus og blant folk som tror de ikke vil ha noe med ham å gjøre.

forlengelse av Jesu soningsoffer. Lille søster Magdeleine og hennes medsøster Annie tok fra første stund fullt og helt del i andre menneskers hverdagsliv, men på noen helt klare betingelser: De ba og mediterte regelmessig, de levde sølibatært og de bar en særegen drakt. Enten de levde i jordhytter eller i telt, så hadde de avsatt et sted for bønn og tilbedelse, men klosterets avsondring avsto de fra. Idealet var tre-fire samlet i en kommunitet – et fellesskap.

Jesu Små Søstre oppga klosterets fysiske manifestasjon i en bygning spesielt for dem, noe som ennå i dag er kontroversielt. Det kan synes å true klostersystemet, men uttrykker egentlig en dyp tro på og tillit til ordenslivet – så sterk at

Nærheten til vennene endrer seg ikke etter hvert som vennenes liv endrer seg: De er nær i medgang og i motgang, i bryllup og i skilsmisse, i livsutfoldelse og i sykdom og død, i tro og i tvil og frafall, i andre trosretninger og i fravær av tro. Aldri et bebreidende ord – bare dette blikket som minner deg om at du er elsket uten forbehold. Deres nærvær og vennskap holdes oppe og styrkes av sakramentet, enten de kan dele det med deg eller ikke. Deres betingelsesløse kjærlighet er betinget av Guds kjærlighet i sakramentene.

den ikke behøver å beskytte seg fysisk mot omverdenen. Slik kommer Jesu Små Søstre og brødre alminnelige folk tett innpå livet, og de får lett etablert vennskap som er en av forutsetningene for deres eksistens som søstre og brødre. Vennskapet er Marta-siden av deres virke – bønn og meditasjon Maria-siden. Nærheten til vennene endrer seg ikke etter hvert som vennenes liv endrer seg: De er nær i medgang og i motgang, i bryllup og i skilsmisse, i livsutfoldelse og i sykdom og død, i tro og i tvil og frafall, i andre trosretninger og i fravær av tro. Aldri et bebreidende ord – bare dette blikket som minner deg om at du er elsket uten forbehold. Deres

nærvær og vennskap holdes oppe og styrkes av sakramentet, enten de kan dele det med deg eller ikke. Deres betingelsesløse kjærlighet er betinget av Guds kjærlighet i sakramentene.

De skulle komme til å utvide sitt virkefelt fra sandørkenen til asfaltørkenen – fabrikkens ørken, til storbyenes fattigdoms- og usselhets ørken. Her er Kristus (tilsynelatende) ofte like fraværende som i ørkenen. – Jesu små brødre

som virket i flere år her i Norge med bosted i Bergen, jobbet om bord på skip som gikk på Sør-Amerika, og var borte i flere måneder av gangen. Blikket deres var om bord særlig rettet mot førstereisgutter og mot farløse familier i havnene. Flere av disse familiene baserte seg på deres årvisse besøk med klær og utstyr. – Også i omreisende sirkus og i fengsler gikk søstrene inn og forsøkte å leve inkarnasjonsmysteriet. Alle stedene vil de leve som vitne om Jesu nærvær.

Dette forbildet er de det danner i oss: å vitne om Jesu grenseløse nærvær, slik han viser det i evangeliene. Ikke én gang moraliserer Jesus der over et enkelt medmenneske – han nøyer seg med å kommentere dårlige handlinger gjennom eget eksempel og ved liknelser som i motsetning til løftet pekefinger, gir folk anledning til selv å innse og erkjenne. Jesu små søstre gjør noe liknende: De kommenterer omgivelsene ved sine liv, men først og sist fastholder de det blikket som ser Gud i deg.

Nå trekker de seg tilbake etter femti års virke i Norge – i Hammerfest og i Oslo. De fikk aldri noe kall her i landet, men de har hatt og har svært mange venner, bare et mindretall er katolikker. Vennekretsen deres har alltid vært en sprakende bukett som gnistrer slik Guds øye gjør når det ser utover sin høyt elskede skapelse.

Man kan reflektere over søstrenes tilbaketrekning i lys av bror Charles' død i 1916. Det tok en liten mannsalder før de første brødrene dukket opp, men hele tiden gikk det folk omkring og holdt inspirasjonen fra ham varm, nemlig, bror Charles' mange venner. Slik vil det bli her også. Jesu Små Søstres avleggere kan dukke opp igjen i en ganske annen form enn ventet: i den forunderligste form – helt i tråd med deres stifter, lille søster Magdeleine. ■

Nå trekker de seg tilbake etter femti års virke i Norge – i Hammerfest og i Oslo. De fikk aldri noe kall her i landet, men de har hatt og har svært mange venner, bare et mindretall er katolikker. Vennekretsen deres har alltid vært en sprakende bukett som gnistrer slik Guds øye gjør når det ser utover sin høyt elskede skapelse.

Biskop Bernt Eidsvigs preken i kallsmessen 01.12.06

Kjære småsøstre og deres venner,

Dere avslutter om kort tid, foreløpig håper jeg, et velsignelsesrikt nærvær i Norge. Deltagelsen ved denne messen og ved deres seminar imorgen er vel bare et lite tegn på hva dere har betydd i 50 år. Dere har ut fra deres karisma levet stille og tilbaketrukket, men som den tidlige kirkes eremitter opplevet, er en slik livsform – i søken av Gud – meget tiltrekkelig. For dem som ikke ennå kan se Kristus, i Nasarets gater, i Getsemane, på korset, eller annetsteds, er de som kan se ham, klart eller i korte glimt, mennesker med profeters gave.

Biskop Bernt Eidsvig under kallsmessen 01.12.06

Det forekommer meg at Charles de Foucauld såvel som hans småsøstre har levet så nær det første kristne mysterium, inkarnasjonen, som menneskelig mulig. I 33 år levet Gud blant menneskene, bare i tre av dem stod han frem som den han var. Men hans liv i Nasaret, om det kan synes skjult, er den lengste del av Guds liv på jorden. Vi kan ikke nærme oss det ved hjelp av biografiske holdepunkter, men ved bønn og kontemplasjon. Der finnes en genre av fantasifulle romanlignende bøker som skal beskrive denne tiden, men disse ligger langt fra søstrenes liv. Derfor har deres mange år i Nasaret ikke resultert i litteratur, men i ånd. Det er Kristus som ser dere før dere ser ham; det er han som hører dere før dere hører ham. Om deres liv er i beskuelse, så er den gjensidig.

Charles Foucaulds dilemma da han levet blant Tuareg-stammen: lengselen etter å forkynne evangeliet for dem, uten å kunne gjøre det med ord. P.g.a. gjestfrihetens natur og forståelse mellom vert og gjest, ville ordene ha ødelagt for Kristus. Så forkynte han allikevel ved å leve som Kristus i Nasaret. Kort tid etter hans død skrev stammens høvding til sin søster *Charles at han ikke bare døde for deg. Han døde for oss alle. Må Gud vise ham nåde, og måtte vi få være sammen med ham i paradis.* Her var det ikke tale om å konvertere til Kirken, men den isolerte stammen hadde fått et blick av Gud som ble menneske.

Jeg vet at dere vil få høre meget om hva dere har betydd i Hammerfest og i Oslo i femti år, det meste fra mennesker som har funnet frem til Gud og som praktiserer sin tro. Viktigere er kanskje de mentale vidnesbyrd fra mange mennesker som ikke står opp i forsamlinger eller kan avlegge en trosbekjennelse, i småsøstrene har de forstått at Gud vil noe godt med menneskene. ■

Intervju med Småsøstrene i Norge

Småsøstrene i Norge er:

*Sr. Agnès-Jeanne av Jesus f. i Frankrike 1944,
ankom København i 1967 og ankom Norge i 1975*

*Sr. Elisabeth Françoise av Jesus Baudier, f. i Frankrike 1937,
ankom København 1958 og ankom Norge 1960*

Småsøstrene drar til Danmark. Der skal de ikke lenger bo sammen, slik som de gjøre det i dag, i en koselig liten gate på Grünerløkka. Men de kommer til å holde en jevnlig kontakt.

Når man ankommer deres hjem, må man stadfeste en ting: Her er det intet kloster at finne. Småsøstrene bor nemlig i en leilighet akkurat som alle andre. Men de er nonner. De er nemlig kalt til å leve midt i blant menneskene og gjøre de samme ting som alle andre. Det betyr også å bo som andre. Man blir strålende mottatt av Småsøstrene og de forteller med en gang hvor mange gjester som blir overrasket når de kommer inn i deres leilighet. Man hadde liksom ventet seg et kloster, er manges reaksjon. Søstrene viser meg bønnerommet som ved større anledninger flyttes inn i stuen. Småsøstre har alltid et lite huskapell i deres leilighet, forteller de.

Småsøstrene i Oslo har også forberedt seg til et lite intervju. Bilder, viktige tekster og andre ting er allerede lagt frem. Man føler seg rett og slett hjertelig velkommen!

Er det vemodig å måtte dra herfra? *Ja, på mange måter, men vi har jo forberedt oss lenge på dette, sier Lillesøster Elisabeth. Vi har jo vært med på å forberede det på siste fellesmøte på regionalnivå. Det er ikke så mange Småsøstre igjen i Norden og de som er, begynner å trekke litt på årene. Derfor er det viktig å samle kreftene. Vi drar til Danmark for å støtte Søstrene der. En av søstrene i Danmark måtte*

nemlig flytte til Roma. Uansett hva man føler, så stoler vi på at det er Gud som sender oss til Danmark. Det gjelder å være disponibel for hans kall og hans vilje. I det hele tatt er det å være disponibel for Gud noe som har vært en slags rød tråd i våre liv. Man vet ikke hvordan veien blir til og hvordan den ser ut, men vi stoler fullt og helt på at Gud har en plan med det han gjør.

Begge Småsøstrene forteller med glede om hvordan det har vært å si "ja" til sitt kall. Lillesøster Agnes hadde tidlig, da hun begynte hos Småsøstrene 22 år gammel, et sterkt ønske om å dra til Norden. Hennes foresatte i Fraterniteten hadde stor forståelse for dette ønsket og tillot henne å dra til Danmark. *Jeg opplevde det som stort at Guds kall og mine egne ønsker ville det samme, forteller hun. Min vei til Småsøstrene begynte i ung alder og var preget av mine foreldre. De hadde en stor interesse for Charles de Foucauld og Rene Voillaume, lederen for Jesu Småbrødre. Å lese om dem og om lillesøster Magdeleine ble utslagsgivende for mitt valg om å tre inn hos Jesu Små Søstre.*

Lillesøster Elisabeth ble også kjent med Fraterniteten gjennom litteratur om denne spiritualiteten. Hun tilbrakte også sine første år i Danmark før hun dro til Hammerfest. *Der arbeidet jeg i en Findusfiskefabrikk og gjorde de samme bevegelsene om og om igjen. Det førte til store muskelbetennelser for meg og alle andre som gjorde det samme i fabrikk. Jeg kunne*

*Lillesøster Elisabeth og Lillesøster Agnes
under kallsmessen*

ikke arbeide der lenger enn et år. Etter opphold i Roma og Frankrike for teologiske studier kom jeg til Hammerfest igjen og jobbet som ekspeditrise i en bokhandel. Det som betydde så enormt mye for meg var den respekt jeg fikk fra mine kolleger, naboer og bekjente. En slik respekt var så annerledes fra det jeg opplevde i min oppvekst i Frankrike.

Kan dere si litt mer om møtet med nordmenn? Nordmenn er ikke så lett å komme inn på, men når man først har lært hverandre å kjenne innenifra, sitter vennskapet dypt, sier Sr. Elisabeth.

Søster Agnes legger til: *Det er utrolig hvor forståelsesfulle kristne i Norge har vært mot oss. Det høres kanskje rart ut, men ofte var det lettere å omgås med evangeliske kristne enn med katolikkene i Norge.* Lillesøster Elisabeth utdyper dette: *Vårt kall var ikke helt lett å forstå i det katolske miljøet da vi kom til Norge. Vi deltar jo ikke i det kateketiske arbeidet og i menighetslivet slik som andre brødre og søstre er kalt til. Vårt kall er virkelig det å leve som andre midt i verden. Men selvsagt, vi skjønner jo at enkelte prester oppfattet vår livsstil som noe underlig og fremmed. Nå er situasjonen helt annerledes.*

Søster Agnes forteller videre om møtet med nordmenn: *Jeg tror mange nordmenn synes vår form for kristen eksistens den gang da vi kom til Norge virket veldig befriende. De var vant til lange prekener, mange ord og en*

kanskje litt for stor vektlegging av ordet i forkynnelsen. Folk var på mange måter lei av alle ordene. Vårt kall består i et stille nærvær ved å leve sammen med andre, ikke gjennom mange ord, unntatt når folk selv spør oss om vår tro. For oss gjelder det å ta del i andres arbeid; rett og slett være med i deres til dels tunge arbeid, deres slit, strev og deres daglige bekymringer. Det er ved å dele det dagligdagse livet man skaper en god grobunn for dialog, gjensidig respekt og vennskap.

Jeg vet om mange som synes samtalen med dere er noe helt spesielt. En som kjenner dere godt sa om dere: "Hver gang man snakker med Småsøstrene får man følelsen av en dyp kjærlighet og konsentrasjon om den enkelte". Hvordan greier dere det? Er det en gave fra Gud? Småsøstrene ler. *Kanskje det er en gave fra Gud, sier Lillesøster Elisabeth og fortsetter litt undrende: Ja, du kan kanskje si det slik...*

Vi er glad i mennesker og bæres av en dyp kjærlighet til våre medmennesker. Sølibatet gir kraft til å vie seg helt til andre. Vi har jo ingen familie slik som de fleste. Derfor har vi kanskje mer kraft til andre. En som lever i familien, har ofte nok med omsorgen for den. Det er også riktig! Fordi vi nettopp ikke har en familie på samme måte, har vi kanskje et ekstra overskudd til andre, legger Lillesøster Agnes til.

Siden dere nå skal forlate Norge er mitt siste spørsmål: Hvilke utfordringer står Den katolske kirke i Norge overfor i dag? Liten tenkepause. Sr. Elisabeth: *Samarbeidet med andre kristne i Norge. Gud venter på vår enhet. Kirken må være ydmyk overfor Den norske kirke. Den må ikke bli for selvbevisst. Den katolske kirke er jo den opprinnelige kirken, det er helt klart. Men menneskene i de andre konfesjonene er også kristne. Noen ganger har jeg savnet viljen til økumenisk arbeid. Vi er litt forbauset over at det f.eks. nesten ikke er katolikker å se på Taizè – kveldene i Pauluskirken her på Grünerløkka. Gud forventer av oss at vi skal arbeide for Kirkens enhet. Å arbeide videre i ydmykhet er utfordringen for Den katolske kirke – også i kontakt med mennesker fra andre religioner og annen bakgrunn, ikke minst med mennesker av islamsk tro.*

Etter et besøk hos Småsøstrene sitter man igjen med en følelse av en katolsk romslighet. Det er ganske så befriende. ■ HH

Møtet med islam

FOREDRAG VED LILLESØSTER GABY

Først vil jeg gjerne si at vi i Generalrådet ble meget rørt over deres engasjement når det gjaldt å virkeliggjøre dette møtet og vi satte stor pris på deres innbydelse. Denne kom til oss som et lys, et tegn på Guds omsorg for oss midt i en vanskelig etappe i vår historie. Vi tror på vårt karisma og på dets betydning i vår tid, samtidig som vi i mange land erfarer mangel på kall. Således er vi på flere steder i samme situasjon som her, nemlig at vi må bestemme oss for å stenge Fraterniteter og forlate kjære venner. Deres engasjement her, deres planer gir gjenklang i oss som en invitasjon til å gjenkjenne en fruktbarhet av dette karisma som på sett og vis overgår oss selv: og med glede, til tross for min beskjedenhet, svarer jeg på deres appell. I dette foredraget vil jeg snakke om vårt møte med den muslimske verden, for det var islam som var opprinnelsen til vår Fraternitet. Jeg er også preget av det og jeg tror at det fremdeles er aktuelt.

Søster Magdeleine

Med mitt bidrag vil jeg først forsøke å plassere Lillesøster Magdeleine i sammenhengen, hvorledes begynnelsen i Algerie har gitt oss dette spesielle preget, og når det gjelder meg selv så vil jeg si litt om den erfaring jeg har gjennomlevd i nesten 30 år i den muslimske verden.

Lillesøster Magdeleine, født i 1898, var lidenskapelig opptatt av Charles de Foucauld, helt fra sine ungdomsdager. Som lekkvinne var hun bestyrer på en skole i Frankrike og uttrykte et sterkt ønske: *“Jeg hadde funnet i Broder Charles` skrifter hele det ideal som jeg drømte om, nemlig å kunne leve Evangeliet fullt ut, og da spesielt leve kjærligheten fullt ut og jeg bønnfalt Gud om la meg reise så snart som mulig til de islamske land, for å finne sporene etter Lillebroder Charles og for å kunne leve det samme liv som ham”*. I utgangspunktet tenkte hun ikke på å grunnlegge et ordensinstitut. Hun ville gi sitt liv til Gud og i 1936 reiste hun sammen med en ledsager for å leve “i Sahara”.

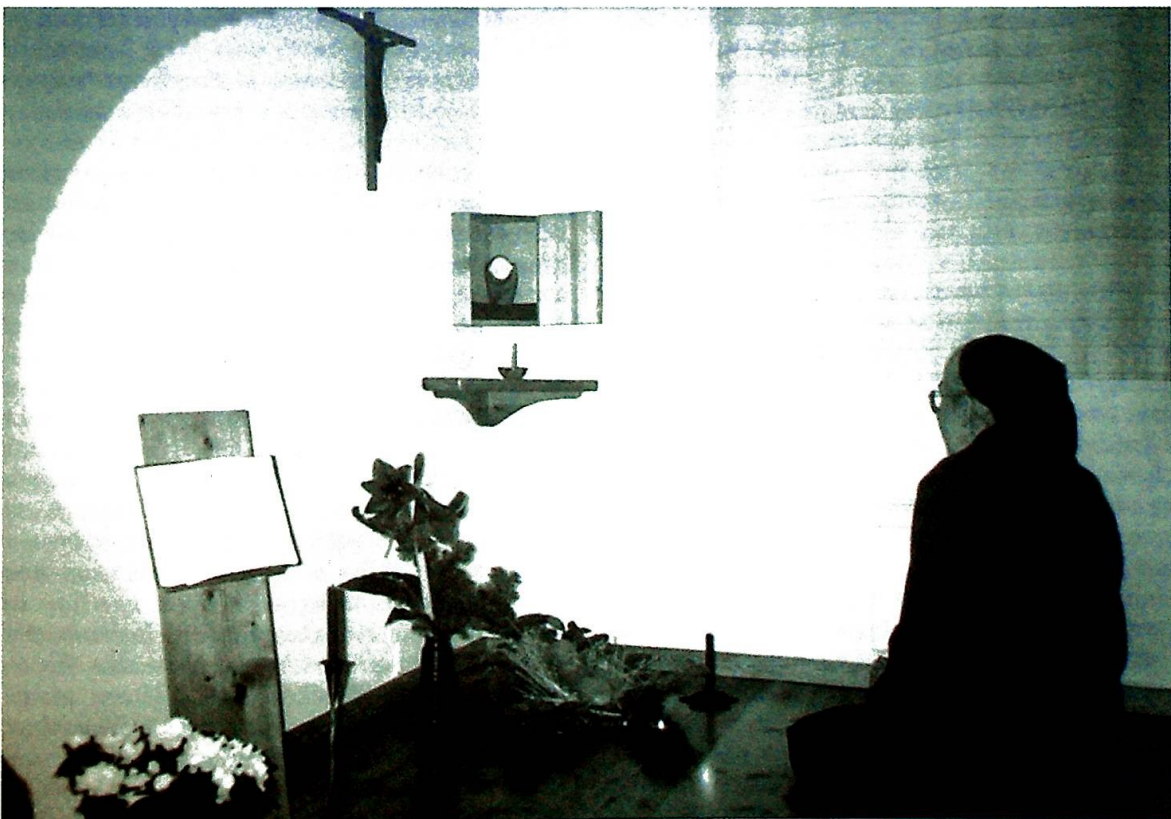
De to etablerte seg først i Boghari, en liten by syd i Algerie, midt i en arabisk befolkning. Men snart skrev hun: *“Man merker fort at i en slik mengde av aktiviteter mangler det noe vesentlig, nemlig tid til bønn og fordypning. Biskopen av Sahara, som hun møtte under en pilgrimsreise til Lillebroder Charles` grav i El Golea, ville gjerne ta imot henne i sitt bispedømme, men som ordenssøster”*.

Han foreslo for henne å gjennomgå et novisiat hos de Hvite Søstre i Alger og å skrive konstitusjoner for sin fremtidige ordensfamilie. Ett år senere, i oktober 1939, reiser L. S.

Magdeleine sammen med Lillesøster Anne til Sahara, i Touggourt for å leve et liv i bønn og vennskap blant araberne. Hun deler alt med dem: byggearbeidene, planting av palmer, "tepausen" hvor hun deler sine drømmer med dem, gleder og bekymringer. Hun leser for dem konstitusjonene som hun er i ferd med å redigere. De hjelper henne med å sette opp fundamentene for fraterniteten, samtidig som de gir

henne inspirasjon: *"Jeg tilbrakte sammen med dem en utrolig tid i mitt liv og da opplevde jeg at en erfaring av vennskap kunne bli til, uansett forskjeller så vel når det gjelder rase som kultur, sosial rang. [...] Oss i mellom var kjærligheten så stor at jeg aldri kommer til å oppleve noe lignende. [...] Jeg viste dem en absolutt tillit. Jeg var så trygg på dem at det var denne tilliten som reddet oss"*.

Bønnekapellet til Småsøstrene i Oslo

Tillit og en ubegrenset respekt for hver enkelt person er grunnlaget for dette vennskapet. Hun sa: *“Menneskeverdet er noe så stort at det alltid må respekteres. Den sjenerøse kjærlighet er lett å finne, men den fintfølende kjærlighet, full av respekt for hvert enkelt menneske, er vanskelig å finne”*.

Livet i Algerie

På denne tiden var Algerie en fransk koloni. Den koloniserte verden, som vesentlig er kristen, anså seg på den tiden for å være overlegen i forhold til den opprinnelige befolkningen. Kolonialistene var overbeviste om at de brukte med seg “sivilisasjon og fremskritt”. Dette kunne stemme når det gjaldt teknikk og helse spørsmål, samtidig som de overså og til og med så ned på en hel kultur og en menneskelig rikdom. Mellom disse to verdener var det liten kommunikasjon. Dominikaneren Pierre Claverie biskopen av Oran som ble myrdet i 1996, skrev:

For Småsøstrene dreier det seg om å rotfeste seg i Evangeliet, “les om og om igjen Evangeliet [...] betrakt Jesus, det enestående forbildet som er blitt menneske for at vi skal følge ham inntil kjærlighetens galskap. Måtte hvert eneste av hans ord uttrykke seg hos dere i konkrete handlinger”.

“Jeg tilbrakte min barndom i Alger [...] vi var ikke rasister, bare likegyldige og vi kjente ikke størsteparten av landets befolkning. Folk var en del av landskapet som vi så når vi var ute på tur eller de var en del av omgivelsene (kulissene) der hvor vi hadde våre møtesteder og tilbrakte våre liv. Faktum er at jeg overså den muslimske befolkningen som imidlertid

representerte 9/10 deler av mine medmennesker, – og ignorerte dem. Jeg levde i det jeg nå ville kalle en “kolonialistisk glasskule”, uten en gang å se de andre!” (jm boken Pierre Claverie, “en inngiftet algerer”.

Lillesøster Magdeleine led av de ydmykelses som hennes venner ble utsatt for. Hun lærer oss å leve på samme nivå som ethvert menneske. Hennes første venner var fattige mennesker og det har også vært en gave for hele fraterniteten å kunne lære å dele med dem deres sosiale stand, være sammen med dem, oppdage hele den menneskelige skjønnhet i det som var, gjestfrihetens verdi, trofastheten hos dem som ble sett på i sosieteten.

Dette er ikke bare en enkel filantropi. For Småsøstrene dreier det seg om å rotfeste seg i Evangeliet, *“les om og om igjen Evangeliet [...] betrakt Jesus, det enestående forbildet som er blitt menneske for at vi skal følge ham inntil kjærlighetens galskap. Måtte hvert eneste av hans ord uttrykke seg hos dere i konkrete handlinger”*.

“Timene i stille tilbedelse, de lange turene til fots i ørkenen i møte med nomadene, alt dette former et hjerte åpent for stillhet og disponibilitet for å leve et viktig møte, for å åpne seg for gjestfriheten”. [...] Ørkenen skaper i oss en stor tomhet som Gud fyller med sitt nærvær”. Hun skriver: “For meg er bønnen først og fremst livet. Måtte disse ordene som kontemplativt kall, kontemplasjon ikke skremme deg. Disse ord skal ikke vekke hos deg oppfatningen av et usedvanlig liv, en oppfatning av noe som henger så høyt at de fleste mennesker ikke når dit. I lys av Lillebroder Charles skal disse uttrykk minne om en helt enkel holdning, tillitsfull, sjelens kjærlige og intime samtale med Jesus, et lite barns ømhet for sin far, en venns dype hengivenhet for en venn”. På dette stedet, med de første vennene, formes og synliggjøres kallet til å leve et kontemplativt liv i vennskap midt i menneskemassen.

Et liv i vennskap med Jesus, et liv i vennskap med alle mennesker, spesielt med de

minste, de mest foraktede, det er veien som Lillesøster Magdeleine tilbyr oss.

Denne første erfaringen som Søstrene som levde midt i den muslimske arabiske befolkningen, fattige mennesker som bodde i Nord-Afrika, har preget Søstrenes historie på en helt spesiell måte, i Lillebroder Charles fotspor. For Lillesøster Magdeleine er forkynnelsen av det Glade Budskap nettopp dette vennskap som innebærer respekt og gjensidig utveksling, å engasjere seg for sin venn, å ha tillit og å oppmuntre og stimulere hverandre gjensidig. Det å dele livet med de aller minste og enkle mennesker gjenkjennes som Jesu liv i Nasaret, han som "har gjort det daglige alminnelige liv til et møtested med Faderen". Alle våre relasjoner, som er rotfestet i ham, og som leves på hans måte er da "hans Ord" for å forkynne gjennom oss Guds egen kjærlighet til menn og kvinner i vår tid. "Vennskapets apostolat" er virkelig vår form for misjon, vårt måte å formidle Gud på, d.v.s. å forkynne det Glade Budskap". Måtte hvert møte fortelle den andre: *"Du er dyrebare i mine øyne, du er verdifull for Gud, han elsker deg!"* Denne gjensidige tillitens gave har gjort det umulige mulig. Lillesøster Magdeleine har støttet seg til denne første erfaring, idet hun var sikker på at tillit skaper gjensidig tillit. Således har hun kunnet sende sine Småsøstre ut i hele verden, hun betrodde dem til de personer som skulle utgjøre deres omgivelser.

En radikal annerledeshet

Å leve slik midt iblant troende muslimer, har formet oss. For å kunne forbli der har det vært nødvendig å gi avkall på ethvert ønske om å omvende den andre, erkjenne verdien i hans tro, bli konfrontert med en radikal annerledeshet. Dette fører oss inn i Guds mysterium som elsker oss ubetinget, han har planer som

overgår oss fullstendig. Gud er større enn våre religioner: Det fører oss til å våge å tro at langt utover det som skiller oss og som kunne splitte oss, kan vi møte hverandre som mennesker.

Å leve denne erfaring av vennskap og gjensidig tillit, idet vi vet at våre religioner er uforenlige, fører oss til å innrømme at verken vi eller de kommer til å omvende seg til den andre religionen, hvilket igjen bringer oss til å situere oss midt i troens hjerte, idet vi lever en ydmyk tro og åpner oss for en gjensidig respekt. Jeg tenker ofte på at dersom vi ikke var i islams hjerte, hadde vi aldri utdypet, på samme måte, kallet til å leve et "gratis" vitnesbyrd hvor vi aldri venter noe synlig resultat.

"Den kommer fra Gud, Lille Søster!"

Personlig trådte jeg inn hos Jesu Små Søstre i 1975 og ganske snart reiste jeg til Marokko.

En av mine sterkeste erfaringer har jeg opplevd i et slumstrøk i Casablanca hvor jeg arbeidet på en fabrikk. Livet i Nasaret ble en virkelighet hvor jeg delte livet med befolkningen i et meget fattig og usselt område. I særdeleshet har jeg oppdaget, gleden over Guds Rike, takket være islamske naboer. Det dreier seg ikke om de fullkomnes rike (slik mange av våre ordensfolk i kirken er fristet til å tro) men dette Riket er åpent for de små og fattige av hjerte, for dem som kjenner sulten gnage i kroppen, kulden, ydmykelsene, og som takket være alt dette beholder et åpent hjerte, de klarer tross alt å åpne seg for godheten. I dette miljøet har jeg truffet mange enkle muslimer, dypt menneskelige helt inn i deres innerste og som med sine liv har vitnet om Guds kjærlighet. Jeg har med glede erkjent at Jesus, da han forkynte saligprisningene, talte til en utallig stor mengde som strakk seg

Måtte hvert møte fortelle den andre: "Du er dyrebare i mine øyne, du er verdifull for Gud, han elsker deg!"

langt utover kirkens grenser. Jeg har sett Laila Fatima og Muy Dada forberede store mengder couscous for at gatebarna skulle få sin del. Jeg har sett familier gå en forsonings vei før de gikk inn i Ramadan eller for å feire festen, og hvorledes familiens venner våget foreslå, og understøtte, denne forsoningsprosessen. Jeg har også sett menn utsette seg for slag for å unngå mer vold. Ikke minst har jeg vært vitne til kvinner som har vist mot og styrke for å begynne hver dag på nytt. Hvor ofte har jeg ikke lurt på hvor de fikk sin styrke fra! "Den kommer fra Gud, Lille Søster!", var svaret. Hver dag

I særdeleshet har jeg oppdaget, gleden over Guds Rike, takket være islamske naboer. Det dreier seg ikke om de fullkomnes rike (slik mange av våre ordensfolk i kirken er fristet til å tro) men dette Riket er åpent for de små og fattige av hjerte, for dem som kjenner sulten gnage i kroppen, kulden, ydmykelsene, og som takket være alt dette beholder et åpent hjerte, de klarer tross alt å åpne seg for godheten.

foran alterets sakrament, eller når eukaristien ble feiret i vårt bittelille kapell, mottok jeg vissheten om at hele deres liv ble tatt opp i Jesu store offer, idet Guds Rike ble bygget. Ikke ha noen illusjoner om disse stundene i bønn; ofte er det øyeblikk i en trøstesløs fattigdom. Ofte var jeg ved å sovne, så tunge skuldre hadde jeg etter å ha fylt pappkartonger og båret dem, eller kartongene danset gjennom hodet på meg. Det kunne være krangler som dukket opp i meg eller mine vanskelig-

heter i felleslivet med mine Søstre. Men når jeg lot Guds ord lyse i meg, så vel som Jesu eget liv, idet jeg lyttet til mine Søstre, til våre venner og til kirken, – da fikk virkeligheten sin sanne dimensjon. Ja, guds rike var virkelig midt iblant oss!

Å leve Evangeliet

Vår lille kirke i Maghreb, som nesten forsvinner i en overveiende muslimsk verden, er kalt til å

leve dette fellesskapet idet de respekterer den andre uten å ville knytte den andre parten til seg. Vi tror det er viktig å bli der, selv om Islam inntar et mer politisk standpunkt. Vi tror det er viktig å støtte menn og kvinner av god vilje, å søke alle sammen å bli mer menneskelige idet vi møter og respekterer hverandre med våre respektive forskjeller, idet vi verdsetter hverandres rikdommer og arbeider for mer menneskelighet i våre holdninger. Å leve der er å leve vennskapet som en gudgitt gave: Vi er ikke opprinnelsen til denne gave, den kan tas imot eller forsakes, den er tegn på Guds kjærlighet for sine barn og det er en stor gave som er oss gitt. Denne gave kan ikke bygges på våre egne krefter, for dette kallet til å "leve sammen med" også frustrasjoner og desillusjoner. Vi får også vitnesbyrdene fra kirkene og får våre Småsøstre i Midtøsten, de som lever denne misjonen midt i en stor konflikt. Selv om de tilhører folket så blir de ofte avvist eller undertrykket på grunn av sin religion. Jeg vil gjerne avslutte med dette vitnesbyrdet fra en irakisk Lillesøster: "Det forekommer meg at fraternitetens karisma er mer aktuelt enn noensinne, – dette kallet svarer til et meget alvorlig tidspunkt i Islams historie, en prosess de er nødt til å gjennomgå for å gjøre deres tro på bønnens makt idet vi bønnfaller Gud om å føre historien mot sitt sanne mål, – vi skal være vektere på forsvarsmurene. Om jeg tør si det slik: Gud trenger mennesker som tror slik at han kan bearbeide vår verden, -i denne betydning har vi en solidaritet med muslimene, slik som Moses da han ba for folket.

Det dreier seg om et kontemplativt liv i det skjulte som ikke søker synlige resultater. Det er så viktig å overlate alt til Gud. Det betyr at vi må lytte til den andre slik han er og ikke slik vi vil at han skal være. Denne lydhørhet er samtidig et vitnesbyrd om vår kristne tro: Det dreier seg om å lytte og om å elske. Overfor

islam er der ingen annen form av Evangeliet enn å leve det evangeliske liv. Å være "liten" er en evangelisk oppdring og det er den beste mulighet til å la Guds kjærlighet nå frem.

Det betyr ikke at man skal være naiv. Vi har et kall til vennskap som ikke stiller betingelser, men det er viktig å kjenne den andre parts mentalitet. For muslimene er det "oumma"; det muslimske fellesskapet som kommer før alt annet, før alle ikke-muslimer. Det er en svakhet i dette vennskapet, man kan bli sviktet dersom "oumma" eller den muslimske politikk forlanger det. Vi, på vår side, må forbli i det betingelsesløse vennskap inntil enden. I denne sammenheng utfordrer

muslimene oss til selv å bli mer evangeliske i vårt daglige liv, noe som ofte innebærer at vi glemmer oss selv, slik at vi ikke reagerer med voldsomhet som det ofte forekommer i våre arabiske land når vi føler oss angrepet fordi vi er kristne".

Jeg har sitert for dere dette vitnesbyrdet i all sin lengde fordi det sier oss noe vesentlig om realismen i vårt bønneliv og i våre vennskap. Jeg mener at vi i alle land er utfordret til møter med muslimer, og jeg tror at disiplene til Lillebroder Charles og Lillesøster Magdeleine har et budskap å motta og å gi til verden av i dag. ■

(Oversettelse: sr. Anne-Lise Strøm o.p.)

Jan Erik Rekdal, sr. Anne-Lise Strøm o.p., Lillesøster Gaby og Magdalene Thomassen

I bror Charles de Foucaulds fotspor

AV BROR GEORGES, PRIOR FOR DE SMÅ BRØDRE AV EVANGELIET

Bror Charles døde alene midt under første verdenskrig i et bortgjemt hjørne av Sahara. En tid drømte han om å grunnlegge klosterfelleskap, men de så aldri dagens lys. Ved slutten av sitt liv hadde han kunnet se bare noen ganske få personer som engasjerte seg i å leve, midt blant menneskene, den samme Nasaret-spiritualiteten som han selv.¹ Charles de Foucauld etterlot oss hva han selv levde; en måte å møte samtidens liv, sine drømmer, sine spørsmål, sine skuffelser, sin kjærlighet til mennesker, sine forsøk på å søke og følge Guds vilje. Han

For Charles har Gud et ansikt, ansiktet til en mann kalt Jesus, født av en kvinne, Maria. Han levde for 1900 år siden i den lille landsbyen Nasaret i Palestina.

etterlot oss en spiritualitet som gjennomsyret hele hans liv. Flere år etter bror Charles' død, skulle det litt etter litt vokse frem mange grupper som sier seg å være forbundet med ham. Disse gruppene har forskjellige statutter

og kommer fra forskjellige land, de er klosterkongregasjoner, grupper av prester, sammenlutninger av legfolk, o.a.² I Charles de Foucaulds måte å leve på, i hans eksempel og i hans spiritualitet, fant og finner hver enkelt gruppe fortsatt i dag sin inspirasjon.

Selv er jeg disippel av Charles de Foucauld og medlem av én av disse gruppene; De Små Brødre av Evangeliet. Det er altså som klosterbror at jeg forsøker å leve ut fra Charles de Foucauld's spiritualitet.

Jeg vil her fremheve fire sider som tiltrakk meg da jeg trådte inn hos de Små Brødre. Disse er fortsatt viktige for meg, og jeg må stadig utdype hva de betyr. Jeg forsøker å leve ut fra dem, ved dem. De er felles for bror Charles' åndelige familie. Naturligvis er bror

Charles' spiritualitet rikere enn disse fire aspektene som jeg nå kort skal omtale for dere.

I et helt vanlig liv

Etter sin omvendelse og hele livet igjennom var bror Charles fascinert av Gud som gjorde seg til en av oss. "Gud, den uendelige, den allmektige, er blitt menneske, den nederste av mennesker. Min Gud levde hele sitt liv på nederste plass..." (Nazareth, 6.11.1897). Fra det øyeblikk han begynner å tro (i 1886), forstår Charles at Gud virkelig er ham nær. Og ikke bare er Gud ham nær og nær oss alle, men i tillegg gjorde Gud seg til menneske. Bror Charles er slått av inkarnasjonens mysterium: Gud levde et liv lik hans eget, lik våre egne liv, lik mitt eget liv...

For Charles har Gud et ansikt, ansiktet til en mann kalt Jesus, født av en kvinne, Maria.

Han levde for 1900 år siden i den lille landsbyen Nasaret i Palestina. Gud er en av oss, han deler vår menneskelighet. Jesus er Gud og menneske: Han hadde familie, inntil han var 30 år bodde han i en landsby, han arbeidet som tømmermann, han led, han måtte tåle utmattelse, han sloss for rettferdighet og fred, han møtte sykdom og død, han led selv en smertelig pasjon og han døde.

Charles erfarer også at denne Jesus som levde i Nasaret for 1900 år siden, fortsatt lever med ham og i ham, med og i oss alle. Han er fortsatt levende fordi han er oppstanden. Denne Jesus er del av Charles' eget liv og de andres liv. Charles opplever kallet til å bli ett med Ham og til å følge Ham.

Jesus frelset verden ved sitt Kors, Korset på Golgatha, men også ved sitt liv i Betlehem, Nasaret, Galilea, Jerusalem...

Fordi Jesus er hos oss, nærværende i livene våre hele dagen igjennom, kan vi møte ham og nå ham midt i våre vanlige liv. Gud møter oss i Jesus Kristus midt i våre hverdagsliv. Guds nærvær er gitt hver enkelt av oss, hvert øyeblikk og i en hvilken som helst situasjon.

Med dette troens blick inviterer bror Charles oss til å endre vår måte å betrakte det vanlige livet, dagliglivet. Gud delte hverdagens liv med landsbyboerne i Nasaret. Når han tok del i dette vanlige livet, er det fordi det har verdi.

Ja, Jesus frelste verden ved hele sitt liv! Hvert eneste øyeblikk i det daglige livet er derved viktig; for oss, for de andre og for Guds Rike. Jesus, Gud og menneske, levde tredve år et vanlig liv i Nasaret – og deretter bare tre år hvor han reiste rundt for å forkynne sitt budskap. Vi kan ikke tro at den lengste delen av livet hans (tredve år mot tre år) ikke har vært viktig. Jesus frelset verden ved sitt Kors, Korset på Golgatha, men også ved sitt liv i Betlehem, Nasaret, Galilea, Jerusalem...

Bror Charles inviterer oss til ikke å drømme om andre forhold enn vårt vanlige liv for å leve ut fra vår tro på Gud og Hans kjærlighet. I vårt daglige Nasaret møter vi Gud, møter vi Jesus.

Bror Charles inviterer oss til ikke å drømme om andre forhold enn vårt vanlige liv for å leve ut fra vår tro på Gud og Hans kjærlighet. I vårt daglige Nasaret møter vi Gud, møter vi Jesus.

Måtte Jesus på bror Charles' forbønn hjelpe oss å kjenne Ham, å møte Ham midt i hverdagslivet og å betrakte vårt hverdagsliv som stedet hvor vi er kalt til å følge Ham!

Jesus i eukaristien og i de andre

Bror Charles gjenkjenner Jesu nærvær; at Han er levende i oss selv om vi ikke ser Ham. Derfor har Jesus gitt oss tegn på sitt nærvær, nærværets sakramenter. Det er vår oppgave å gjenkjenne dem og gjennom dem å gjenkjenne Hans nærvær i våre liv, i de andres liv og i verden.

I "Det enestående forbilde",³ legger Charles de Foucauld evangeliesitater til grunn for meditasjoner over disse tegnene på Jesu nærvær blant oss: "Og se jeg er med dere inntil verdens ende!" (Mt 28, 20)... I den Hellige Skrift (Ordet): "Gransk skriftene!" (Mt 22, 29)... I alt som er og alt som hender (storhet, vilje): "Ikke en spurv faller til jorden uten at jeg vil det". (Mt 10, 29)... I ethvert menneske (storhet, vilje,

kjærlighet, aktuelle nådegaver): "Det dere gjør mot en av disse minste, gjør dere mot meg". (Mt 25, 40)... I sjelene i nådetilstand (Storhet, vilje, kjærlighet, aktuelle nådegaver, helliggjørende nåde): "Den som elsker meg, adlyder meg og min Far skal elske ham og vi skal komme til ham og ta bolig i ham". (Jn 14, 23)... I hyrder, de overordnede og kirkelige ledere (Storhet, vilje, kjærlighet, aktuelle nådegaver, helliggjørende nåde og nesten alltid ord): "Den som hører dere, hører meg... Den som tar i mot dere, tar i mot meg..." (Lk 10, 16)... I den Hellige Eucharisti (Den Levende menneske-Gud, helt og fullt, med sine to naturer, slik Han er i himmelen: "Dette er mitt legeme". (Mt 26, 26); "Han velsignet dem og i det han velsignert dem for han opp til himmelen. (Lk 24, 50-51)...".

For Charles de Foucauld er eukaristien et av de største tegnene på Jesu nærvær. Kristus er selvfølgelig nærværende i skapelsen, i andre mennesker, i den Hellige Skrift. Men bror Charles er slått av Jesu spesielle nærvær i eukaristiens mysterium, nærvær i Legeme og Blod som Kirken kvalifiserer som "réelt nærvær". For bror Charles er eukaristien hovedtegnet, det vesentligste sakramentet for Jesu tilstedeværelse blant oss: Der kan Jesus berøres, oppfattes, sees, spises.

Vi kan her minne om omstendighetene rundt bror Charles' omvendelse: I stedet for å besvare de intellektuelle spørsmålene fra denne unge mannen på 28 år som spurte ham ut om

Charles de Foucauld utviklet seg gjennom sitt kjærlighetsfulle blick på eukaristien. Da han var trappistmunk eller eneboer i Nasaret, drev hans sterke kjærlighet til eukaristien ham til å forbli i timevis i tilbedelse foran tabernakelet. Nær dette ville han leve, i en dyp fortrolighet med Jesus tilstede der alene med Ham.

Jan Erik Rekdal og Lillebror Georges

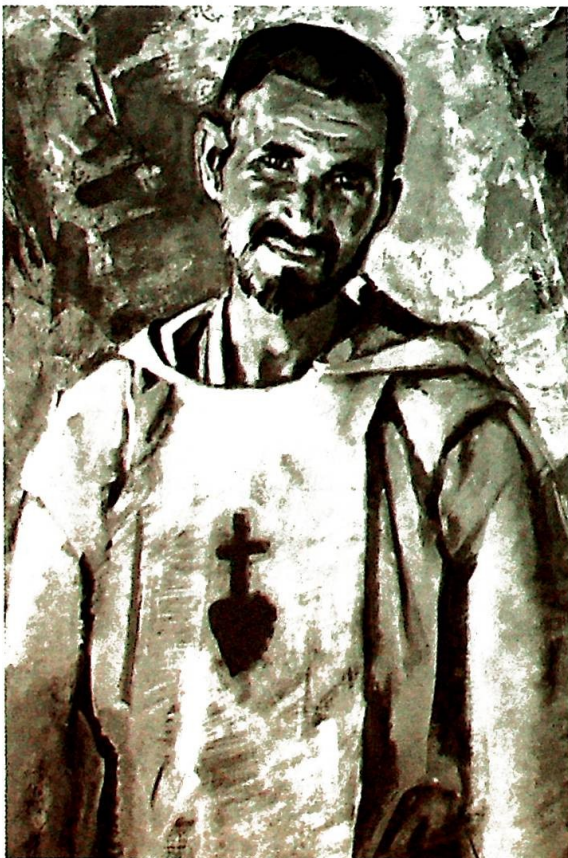

religionen, fikk abbed Huvelin ham til å knele ned, til å erfare Herrens miskunnsrike kjærlighet i forsoningens sakrament og med det samme la ham smake Herrens nærvær i det han fikk del i Hans Legeme.

Charles de Foucauld har gitt videre til oss denne kjærligheten til eukaristien.

Charles de Foucauld utviklet seg gjennom sitt kjærlighetsfulle blikk på eukaristien. Da han var trappistmunk eller eneboer i Nasaret, drev hans sterke kjærlighet til eukaristien ham til å forbli i timevis i tilbedelse foran tabernakelet. Nær dette ville han leve, i en dyp fortrolighet med Jesus tilstede der, alene med Ham. "Det Hellige Sakramentet, det er Jesus. Jesus fullt og helt. I det Hellige Sakramente er du fullt og helt, levende, min høytelskede Jesus, like fullstendig som da du var i huset i Nasaret". (Nasaret, Meditasjoner over Evangeliene, OS 790). "I den hellige kommunion kommer Gud til oss fysisk, vi berører med munnen vår Herres Legeme slik Marias lepper berørte det". (Retrett i 1902 i Beni-Abbes, ES 210).

Også i Beni Abbès lever bror Charles i samme tro. Han tilbringer timevis i tilbedelse. Men mange mennesker banker på døren hans. Vi ser da at han forlater tilbedelsen, tar i mot de besøkende, tar seg tid med dem, for så å komme

tilbake til bønner. Hans bønn er fylt av de andre: "Min Gud, gjør at alle mennesker blir frelst...". Når han redigerer Regelen for det brødrællskapet han ønsker å grunnlegge, skriver han: "De må gi sine liv i det de ber for alle mennesker uten unntak...". (Regelen fra 1901, i Beni Abbès). En dag skriver han til Henri de Castries: "Be om at jeg må være en sann bror av alle sjeler i dette landet...". (LHC 07.01.1901).

Når bror Charles i 1906 forlater Beni-Abbès for Tamanrasset, vet han at han på grunn av Kirkens lover på denne tiden, risikerer å være lenge uten å kunne feire messe eller oppbevare sakramentet, og han nøler.⁴ Men han drar likevel. I Tamanrasset, dette isolerte stedet i syd-Sahara, går han gjennom svært tunge tider. I 1908 føler han seg alene, deprimeret og motløs, han er syk. Han som var kommet for å hjelpe Touaregene, undervise dem og frelse dem, han ser seg hjulpet og frelst av dem i sin sykdom. Han forstår da verdien av vennskap som er å gi, men også å motta, å hjelpe, men også å bli hjulpet. I takt med at han oppdager betydningen av de andres plass i livet sitt, modnes hans tro på eukaristien som fortsatt er like sterk: "Jeg tror ikke at der er noen evangelieord som har gjort større inntrykk på meg og som har endret livet mitt mer enn disse: 'Det dere gjør mot en av disse mine minste, det gjør dere mot meg'. Når man tenker på at disse ordene kommer fra det Inkarnerte Ordet, fra den munn som sa: 'Dette er mitt legeme, dette er mitt blod', hvor sterk er da ikke vår higen etter å søke denne Jesus og å elske ham i de små, i syndere og fattige...". (i Massignon 01.08.1916). Ved slutten av sitt liv kan bror Charles føre sammen som én erfaring, erfaringen av Jesu nærvær i eukaristien og erfaringen av Hans nærvær i de fattige.

Bror Charles har vist oss en vei hvor vi kan oppfatte Jesu nærvær på en og samme tid i eukaristien og i de fattige. Nesten på samme nivå! Vi kan ikke skille de to. Jesus er tilstede i de andre, men vi kan ikke gjenkjenne dette uten at vi forenes med Ham i eukaristien. Hvordan kan vi elske Jesus i den fattige uten å være oppmerksom på Hans særlige nærvær i eukaristien?

Denne veien preger vår tilbedelse og plasserer den ved hjertet av vårt menneskelige liv, ved hjertet av det vanlige livet. Den preger vår kjærlighet til andre og vårt liv med dem. Den som jeg møter i bønner er Den som jeg møter i de andre, gjennom dem og med dem.

Måtte Jesus på bror Charles' forbønn hjelpe oss å gjenkjenne ham i eukaristien og i de andre, å møte ham i eukaristien og i de andre!

Alles bror

I Tamanrasset måtte Charles de Foucauld velge mellom to steder da han skulle bygge huset sitt: Et isolert sted med ro for bønner men langt fra landsbyen, eller et sted nærmere folk men med mindre stillhet. Da la han disse ordene i Jesu munn: "Når det gjelder kontemplasjonen, så er det kjærligheten som gjør deg i stand til å forenes med meg, ikke dét å fjerne deg fra mine barn: Se meg i dem, lev sammen med dem som jeg gjorde i Nasaret". (august 1905).

De andre, spesielt de fattige, de som er forlatt, syndere, de er for bror Charles tegn på Jesu nærvær.

Jesus taler til ham – Jesus taler til meg – gjennom de andre. Meditasjonene over andre mennesker i bror Charles' liv er svært omfattende: Gud taler til ham gjennom hans åndelige veileder, hans biskop, hans overordnede, hans familie, hans naboer, og så vider.

Men for bror Charles er de andre mer enn bare talerør som lærer oss å kjenne Guds vilje. Jesus selv identifiserte seg med de andre og særlig med de små: "Hver gang dere gjør dette mot de minste av mine brødre, gjør dere det mot meg". Bror Charles forstår dette ut fra en inkarnasjonens logikk: Gud selv gjorde seg til et vanlig menneske, han vandret blant oss.

Bror Charles ser ved dette alle andre mennesker som sine brødre og søstre i Jesus Kristus. Han ønsker å være en "universell bror", en bror for alle. "Jeg vil at alle folk her, om de er kristne, muslimer, jøder eller annet, ser i meg en bror, alles bror". (til Marie de Bondy, 07.01.1901). Som Antoine Chatelard skriver i sin bok 'Veien mot Tamanrasset': "Det er ved å leve sammen med en lite antall mennesker, i de begrensede ørkenområdene, i noen få år at Charles de Foucauld lærte vennskapets broderkjærlighet, mens han søkte å ikke utelukke noen. [...] På denne måten antok hans liv en verdensvid dimensjon".

Måtte Jesus på bror Charles' forbønn hjelpe oss å lytte til Ham tale gjennom de andre, å se Ham i de små, å betrakte de andre som våre brødre og våre søstre, å behandle de andre som våre brødre og søstre!

Ånden blåser dit den vil

Charles de Foucauld var en vedvarende reisende i bokstavelig forstand. I løpet av livet og særlig da han bodde i Sahara, tilbakela han tusenvis av kilometer til fots, på kamelrygg, eller på andre måter. Men fremfor alt vandret

han lange veier også i sitt indre. Hele hans liv var en stadig søken etter Guds vilje: "Det eneste nødvendige er trofast å adlyde Guds befalinger".

Noen har vurdert ham som ustadig, andre har fremhevet hans solitære handlemåter. Alt imens han bevarte sitt stolte, heftige, modige og foretaksomme vesen, forsøkte han hele livet igjennom å forstå i hvilken retning Ånden blåste, hvor den ville føre ham hen. Dette gjorde han ved å lytte til Kirken (biskopen, hans åndelige veileder abbé Huvelin, hans medbrødre), til sin familie og sine venner (spesielt kusinen Marie de Bondy og søsteren Mimi), til omstendigheter og hendelser som også er anledninger til å oppdage hva Gud vil, til Jesus som talte til ham i bønner og i meditasjonene over Skriften.

Bror Charles' arv er en frihetens ånd, den sanne Åndens frihet, en frihet som henger sammen med tillit til Gud og med kjærlighet til Kirken: de tre hører sammen. Han utfordrer oss til å være aktpågivende overfor Åndens tegn som er virksomme i det innerste av livet vårt, i de andres liv, i hendelsene. Vi trenger alltid en stor tillit til Jesu nærvær og til hans forsyn.

Måtte Jesus på bror Charles' forbønn hjelpe oss å ikke være redde for hvor Ånden blåser, å ha tillit til Hans nåde og Hans kjærlighet, å elske Kirken og fra øyeblikk til øyeblikk være oppmerksom på Jesu nærvær i livene våre!

Som en sammenfatning kan vi si at storheten i bror Charles' spiritualitet er at den kan leves av hvem som helst hvor som helst og i hvilken som helst situasjon.

Jeg vil avslutte med et utsagn av bror Charles som han har etterlatt oss som et hjertes rop: "Å etterligne er uadskillelig fra kjærligheten. Jeg har tapt mitt hjerte til denne Jesus av Nasaret som ble korsfestet for 1900 år siden, og jeg bruker livet mitt på å forsøke å etterligne ham i den grad min svakhet gjør det mulig for meg". (brev til Gabriel Tourdes, 7. mars 1902).

Måtte vi på bror Charles' forbønn få den nåde, også vi, å følge Jesus! ■

(Oversettelse: Magdalene Thomassen)

1 Denne gruppen har fortsatt frem til i dag og kalles "l'Union des Frères et des Soeurs de Jésus, Sodalité Charles de Foucauld".

2 Den offisielle sammenslutningen – "Famille Spirituelle de Charles de Foucauld" – samler 19 forskjellige grupperinger.

3 I Nasaret skrev Charles de Foucauld en samling tekster med utgangspunkt i evangeliesitater og sentrert om Jesus: "Le Modèle Unique".

4 Siden han var eneste kristne i Tamanrasset, hadde han ikke lov til å feire messe (seks måneder i 1907). Han får tillatelse til å feire alene først 31. januar 1908. Men siden det ikke var noen kristen menighet der på det tidspunktet, kunne han fortsatt ikke oppbevare det Hellige Sakramente (denne situasjonen varte seks år fra 1908 til 1914).

5 "Le Chemin vers Tamanrasset" av Antoine Chatelard, Ed. Karthala, Paris.

Vårt liv i Norden

FOREDRAG FRA LILLESØSTER JOHANNE MARIE FRA KØBENHVVAVN

Jeg vil gøre en kort historisk gennemgang af vor udvikling i de sidste 50 år og ved afsluttende at fortælle, hvad jeg ser som væsentlige udfordringer i vor nutid. I sommeren 1952 besøgte Lillesøster Magdeleine, Rene Voillaume (grundlæggeren af Jesu små brødre) og Lillesøster Jeanne ganske kort Danmark og Sverige med det mål for øje, at tale med landenes biskopper og søge tilladelse til at sende små søstre hertil. Typisk for lsr. Magdeleine, besøgte hun samtidig nogle venner: en svensk folkekirke præst, og to svenske kvinder, der ønskede at grundlægge et kristent fælleskab. Hendes tilgang til nye lande var ofte venner og bekendte.

Året efter 1953 ankom Lillesøstrene Noele, Binite, Marceffe-Josephe og Marie i oktober måned til København. Lillesøstrene Binite og Catherine drog til Oslo, Marcelle-Josephe og Marie drog videre til Helsinki. Biskoppen i Sverige havde endnu ikke givet os lov til at leve der, det første fællesskab startede i Göteborg i 1962.

Vi ankom ikke med noget vi skulle lære de andre, men måtte lære af dem hvordan vi kunne begå os og leve os ind i landets kultur og tradition. Livet voksede frem nedefra.

Der var tre grunde til at nærme sig Norden:

1. Den økumeniske situation.
2. Grænsefællesskabet mellem Finland og Sovjet. Lillesøster Magdeleine blev tiltrukket af alt der adskilte mennesker: jerntæppet, kirkesplittelser og klasser.
3. Den voksende materialisme og sekularisme. Det var homogene samfund de små søstre kom til. Endnu var der i hvert land fælles traditioner, et fælles sprog, kulturen fremstod som en helhed blot med variationer mellem land og by.

Den første tid var det svært at finde bolig og arbejde. I København boede sr. Noéle hos Sankt Lioba søstrene, indtil hun i 1954 flyttede til Dannebrogsgade på Vesterbro, hvor hun havde fundet en lille butiksljighed. I Finland boede de små søstre først hos en dame, der

havde udlejet et værelse i hendes egen lejlighed. Binite og Catherine boede også til leje. Arbejde kunne de ikke få p.g.a. manglende sprog og arbejdstilladelse. Så de første mange år levede de af privatrengøring og som følge deraf meget spartansk. Sprogskoler var uhyre sjældne og dyre, så sprog lærtes i hverdagen ved hjælp af tålmodige naboer og venner. I Helsinki var der dog sprogskole om sommeren.

Et andet kendetegn: Vi ankom ikke med noget vi skulle lære de andre, men måtte lære af dem hvordan vi kunne begå os og leve os ind i landets kultur og tradition. Livet voksede frem nedefra.

I 1957 grundlagede vort fællesskab et lille husmandsted på landet i Danmark. Også der var der naboene der viste oss hvordan de dyrkede jord og stelte deres dyr.

Det var også et ønske at leve blandt arbejdere: i 1958 begynte små søstrene at arbejde på Findus fiskefabrik og i Oslo på Bergene sjokoladefabrik. Fællesskabet i Jyväskylä startede i 1957 og i Göteborg i 1962.

I 1971 indtræder den første nordiske søster Leila i Finland.

En ny periode begynder, flere kvinder søger vore fællesskaber og kommer til at præge den videre udvikling. Dels fordi det bliver nødvendigt at formidle vor spiritualitet på sprog og ind i en nordisk sammenheng og fordi vi i kraft af det voksende antal søstre, nu også får mulighed for at opsøge nye miljøer. De først ankomne søstre er nu også blevet mere "hjemme" og samfundene er i rivende udvikling.

Vi flytter fra Göteborg til Stockholm senere igen til Tensta 1983, en forstad, med mange nysvenskere. I Finland lever de små søstre fem somre i træk sammen med Koltesameme fra 1975 til 1980, i Danmark bor vi på Christiania sommeren 1978 og 1979, derefter holder vi kontakten gennem arbejde på restaurant Morgenstedet og juleaftensarrangementet. I 1980 åbner vi et nyt fællesskab på Grøn i Nuuk.

1981 åbner vi Piikkiö i Finland, et hus på landet ønsket er at kunne tage imod mennesker, søger stilhed og bøn.

Samfundsudviklingen tager fat, den materielle velstand er voksende, de mere homogene forhold er ved at ændre sig, indvandringen i 70'erne med gæstearbejderne, bliver nu synliggjort idet familierne samles, kvinder og børn ankommer.

Behovet for skoleundervisning på modersmålet, religionernes mangfoldighed bliver et samfundsanliggende. Den socialistiske idealistiske tankegang er ved at dreje over i en mere pragmatisk, selv-tilstrækkelig, -bevarende, -tilfreds holdning.

I hovedstæderne flytter vi og bosætter os i de mere multikulturelle miljøer.

1989. Den definitive teksten af vore konstitutionsforord godkendes officielt af Kirken, efter at de havde været i brug i mange år. Lsr. Magdeleines livsværk bliver efter 50 år anerkendt samme år dør hun. Berlinmuren falder. Der opstår et politisk vacuum som giver rum for en voksende spirituel interesse og åndelig søgen, men paradoksalt nok oplever vi internt en tilbagegang. Flere af de nordiske søstre forlader ordenen, alder og sygdom sætter sit præg, og vi må overveje at samle vore kræfter og støtte.

2002. Vi lukker Hammerfest og Piikkiö.

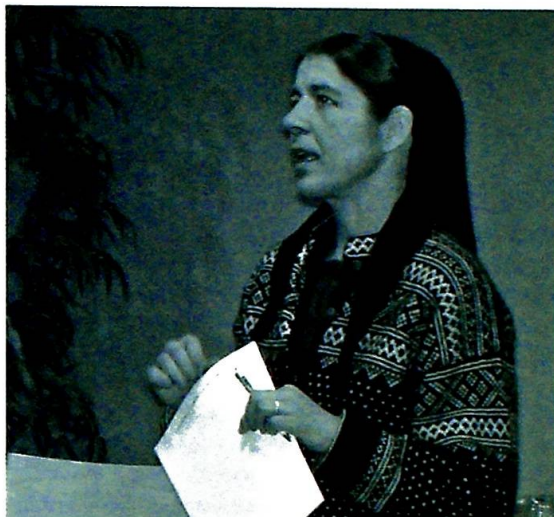
Skal man danne sig et overblik over disse år, kan man se tre perioder:

- Tiden fra 1953 til midt i tresserne: "Grundlæggelse og udvikling".
- Tiden fra 68-årene til midt i firserne: "Rodfæstelse og formidling".
- De senere år fra -90 til i dag: "Forandring og formidling".

Vi er ikke mere kun blant Nordens folk, snarere med den nye underklasse af indvandrere med anden etnisk og religiøs baggrund og alle dem som har det vanskeligt at følge med i udviklingen.

Over 50 år har vi lært nye kulturer at kende. Vi har fået en meget stor venskabskreds. På en gang har vi oplevet at blive en del af Norden og at Norden har fået besøg af verden, den er blevet mere mangfoldig og rig, vi har kunnet skimte Guds Rige i det skjulte, i de mange tiltag for at skabe samliv, i de mange venskaber der er vokset frem, i solidariteten og ønsket om at lade sig berige af hverandre.

Men over de 50 år ser jeg også en

Lillesøster Johanne Marie

udvikling, der går imod en større individualisme, et hastigere tempo, en materiel og teknologisk udvikling, der risikere at udskille og ekskludere personer og grupper i samfundet, som ikke kan leve op til de større krav der stilles.

Jeg ser et samfund, hvor der lægges vægt på at den enkelte er ansvarlig for egen udvikling og succes og dermed risikerer isolation og tab af identitet, hvis det ikke lykkes eller er muligt at udvikle sig.

Det udfordrer mig og bekræfter, at en vigtig opgave er os betroet: den at bede og arbejde for at integrerer de svagere grupper, alle de personer der på en eller anden måde oplever sig udsatte, sårbare og anerledes.

Vort fælles liv kan kun lykkes og bære frugt, hvis vi ser det som en absolut nødvendighed at alle får lov at være med til at berige fællesskabet/ amfundet med sin enestående gave. Det være sig af kulturell, religiøs, fysisk eller anden art. Kun fantasien sætter her grænser for hva enhver kan bidrage med.

Det er min tro at vi på denne måde kan vidne om Jesu Nærvær i dag og at vi således deltager i Guds stadige skaberværk, der har som mål at livet leves i fylde og af alle. ■

Vort fælles liv kan kun lykkes og bære frugt, hvis vi ser det som en absolut nødvendighed at alle får lov at være med til at berige fællesskabet/ samfundet med sin enestående gave. Det være sig af kulturell, religiøs, fysisk eller anden art. Kun fantasien sætter her grænser for hva enhver kan bidrage med.

Å leve Nasaret i Finland

FOREDRAG FRA LILLESØSTER LEILA FRA TAMPERE

Jeg har blitt spurt om å fortelle om min vei til Småsøstrene. Jeg vil gjøre dette ved å si noe om hva det er som inspirerte meg ved deres liv og hvorfor det liv broder Charles foreslår, fascinerte meg den gang jeg besluttet å bli en Lillesøster. Det er også mitt ønske å vise hvordan Småsøstrenes livsstil kan inspirere lekfolk og alle andre i dag. La oss begynne vandringen:

Første steg

For 35 år siden, på bursdagen til broder Charles (15. september), ankom jeg togstasjonen i Helsinki. Jeg hadde reist fra min hjemby Jyväskylä. Jeg hadde ikke mer med meg enn to gamle og slitte koffertar. I disse lå det noen klær

*Jeg ville at livet skulle
være slik at jeg uten ord
kunne rope ut Guds
kjærlighet.*

og en del ordbøker. (Småsøstrene hadde nemlig oppmuntret meg til å ta med mine ordbøker. De mente at jeg ville få bruk for dem senere.) I denne

stund var jeg overbevist om at jeg hadde forlatt verden for Evangeliets skyld, i hvert fall det livet jeg hadde levd til nå. Når jeg i dag tenker på denne dagen, forstår jeg at dette var veien Gud viste meg, ja den vei han kalte meg å gå.

Hvis jeg skal prøve å sette ord på mine motiver den gang, vil jeg finne dem best uttrykt i de verdier og den vei jeg allerede hadde sett

Småsøstrene følge. Den aller viktigste grunnen var mitt ønske om å legge mitt liv i Guds hender, så hele livet sakte men sikkert kunne bli kledd av Guds ømhet og kjærighet. Jeg ville at livet skulle være slik at jeg uten ord kunne rope ut Guds kjærighet. En tanke av broder Charles beskriver dette ønsket på en god måte. Han skriver: *“Jeg tørster etter å leve det liv som jeg allerede har søkt i 7 år, et liv jeg hadde en anelse av da jeg vandret i Nasarets gater, der hvor vår Herre vandret som en fattig arbeider, [...] i mindreverdigheit og i all stillhet”*. Han sa jeg tørstet etter å leve... Jeg også tørstet etter å leve...

Å leve Nasarets liv

“Å leve livet i Nasaret” – denne karakteristiske vendingen av broder Charles, som på en måte gikk i gjennom hele hans liv, gjorde et sterkt inntrykk på meg fordi den muliggjorde å leve blant vanlige arbeidende mennesker. Jeg vokste opp i en arbeiderfamilie der mine foreldres omsorg, kjærighet og menneskelige faktorer økte lengselen etter Gud. Jeg ønsket på en eller annen måte å bevise for meg selv at Gud var nærværende i livets normalitet og enkelthet. Lillesøstrenes livsstil sa til meg: “Det kan kanskje være din plass”. Jeg ønsket sterkt at mine lutherske foreldre og brødre skulle forstå

at dette ikke var en fremmed eller "farlig" vei, men at det heller var en måte Gud vandrer med en person på i det normale og enkle liv.

Å leve Nasaret i dagens Finland

I situasjonen i Finland i dag, et land med en høy livsstandard, inspirerer Nasarets liv meg på mange forskjellige måter:

- Jeg fryder meg over at jeg kan leve blant alle normale, for det meste underprivilegerte mennesker, i et stort fast boende distrikt.
- Jeg fryder meg over de mange forskjellige måter vi Småsøstre kan pleie kontakten med våre venner og naboer.
- Jeg fryder meg over å få kunne arbeide blant utviklingshemmede mennesker. Gjennom dem og deres foreldre berører mitt liv mange forskjellige problemer og lidelser.
- Jeg fryder meg over å få leve i et fellesskap, for tiden med to andre Småsøstre i Tampere. Samtidig gleder jeg meg over den jevnlige kontakten med Småsøstrene i de andre nordiske land og selvfølgelig også over hele familien av min Fraternitet. Jer er ikke alene – med dem kan jeg ikke bare dele det dagligdagse liv, men også feire livets fester. Jeg får med andre ord den støtte jeg trenger for å vokse som menneske.

De mest inspirerende øyeblikkene i ordensslivet er den felles bønningen og bibelstudiet i fellesskap. Å ta et tilbakeblikk på livet sammen med andre ved å spørre oss selv om vi har levd Jesu Evangelium på en sann måte, er svært livgivende. Her kan vi oppklare misforståelser og be hverandre om tilgivelse. Med et åpent sinn kan vi på ny og på ny stole på Jesus som har ført oss sammen og forbinder oss med hverandre.

Kontakten med vår lokalmenighet og med hele bispedømmet betyr selvfølgelig svært meget for oss.

Lillesøster Magdeleine: Bønn og kjærighet

Småsøstrene i Finland hadde gleden av flere besøk fra lillesøster Magdeleine, vår grunnlegger, fordi hennes reiser til det som den gang var Sovjetunionen gikk gjennom Finland.

En gang sa en Lillesøster at for en Lillesøster som permanent bor i Norden er hovedkallet å leve i bønn. Lillesøster Magdeleine som alltid var opptatt av at vi levde ut alle fasetter av vårt karisma, betonte at vitnesbyrdet om bønn er et meget viktig aspekt, men at det må forene seg med vitnesbyrdet om kjærighet uansett hvor vi lever.

For en liten tid tilbake hørte jeg en ortodoks nonne si at de to vinger i en nonnes liv er cellen og det fellesskapelige livet. Jeg ville ha sagt at en Lillesøsters to vinger er bønn og nestekjærighet. Jeg minnes hva broder Charles skrev da han søkte et sted å bo i Hoggar fjellene: *"Kjærigheten skal dra deg til meg i bønn, men aldri distansere deg fra mine barn. Se meg i dem, og som jeg levde i Nasaret; lev nær dem, fullstendig mistet i Gud"*.

Dette bringer meg til noe annet som også i dag taler dypt til meg; bønnens liv, livet som er helt mistet i Gud. Stille øyeblikk med lovprisning, messen og delaktigheten i eukaristien er vesentlig for et bønneliv, men det er også den kontinuerlige bønningen når man gjør sitt arbeid, når man er sammen med andre og når man sitter på bussen eller spankulerer rundt i gatene.

Da jeg ble katolikk i min ungdom, var det lovprisningen hver kveld i Den katolske kirke nær mitt hjem som fascinerte meg. Jeg fikk

Lillesøster Johanne Marie og Lillesøster Leila

følelsen av at Jesus i Eukaristiens nærvær dro meg kveld etter kveld til denne kirken. Disse daglige øyeblikk i lovprisning nærer mitt trosnivå. Det er ikke alltid lett å være nærværende og stille i Guds stillhet, men Jesu nærvær er noe som er så spesielt og verdifullt at det er godt å ta en pause nær Ham for å legge alle hendelsene i løpet av dagen og alle menneskene man har møtt i hans hender: *“Her er de. Velsign dem og ta vare på dem. Her er jeg, bare for deg”*. Disse øyeblikkene er som en bro mellom to forskjellige virkeligheter: Jesu nærvær og verdens realitet.

Broder Charles kalte ham selv en universal bror. Gjennom Småsøstrenes liv har min egen horisont åpnet seg, og jeg fryder meg over å ha fått muligheten til å leve med Småsøstre fra hele verden. Det er ikke bare en rutine å lese nyheter fra Irak eller fra Midtøsten, eller hvilken som helst annen ting fra utviklingen i Russland. Gjennom nyhetene kommer realiteten til mine brødre og søstre til meg og inn i mine bønner.

Da jeg ble en Lillesøster, ønsket jeg å gå ut i verden, spesielt til Brasil. I novitetstiden skjønte jeg at mitt kall var å gi mitt liv til det finsk-ugrisk folk. Lillesøster Magdeleine sa at hvis det skulle komme til 10 finske Lillesøstre, da får jeg tillatelsen til å reise. 35 år senere er jeg fortsatt den eneste finske lillesøsteren, men andre har jo kommet til Finland. Vi går nå en uviss fremtid i møte; vi vet ikke hvor lenge eller hva Guds plan er for oss, men en ting er sikkert: Nå er vi Tampere.

Jeg ønsket sterkt at mine lutherske foreldre og brødre skulle forstå at dette ikke var en fremmed eller “farlig” vei, men at det heller var en måte Gud vandrer med en person på i det normale og enkle liv.

Vårt kall

Til slutt vil jeg dele noen tanker som forhåpentligvis kan klargjøre enkelte fasetter av det kall vi prøver å leve etter – et kall som på en eller annen måte hører med til det å være kristen. Det kan alltid gi livet nye dimensjoner: – Å leve vårt kall: Det er å forstå at Gud kaller enhver til en bestemt oppgave. Det kan være at noen finner deres kall langsomt, men broder Charles som alltid var rede for noe nytt, støttet alle i å søke kallet der de er.

– Å leve i verden: å vite at det å være jordens salt og surdeig er å leve sammen med menneskene, men ikke på en måte som automatisk aksepterer deres verdier og følger deres veier. Vi er kalt til kritisk å følge forandringene i vår omverden i lyset av Evangeliet. Derfor må vi ofte leve i en slags motkultur til omverdenen.

– Å vite at vi med hverandre som brødre og søstre bygger Guds rike sammen med de fattige, de underprivilegerede og de trengte.

– Å leve i en fraternitet som har besøkt skolen til den universale kjærlighet. Jeg vet ikke hvilken klasse jeg er i, men jeg ønsker å bli mer og mer åpen for verden på en dypere måte. Det faktum at islam er en del av vår historie og våre liv, har gjort lengselen større de siste år til å be mer for fred, forsoning, gjensidig forståelse og respekt. Gud kaller alle sine barn til å være fredsbyggere.

Jeg kan sammenfatte mine tanker på denne måten: Stillheten av lengselen som vinker, og livet og lidelsen av et menneske som tørster etter Gud alternerer i våre bønner. I utstrekningen av disse to tingene er broder Charles fortsatt den beste lærer. ■

(Oversettelse: Henrik Holm)

Nasarets liv som lekmannsarbeid

FOREDRAG AV RITA TYBERGHEN,

MEDLEM AV LEKMANNFRATERNITETEN CHARLES DE FOUCAULD

Man kan ikke benekte at livsstilen og samfunnet i dag stor grad blir preget av kun økonomiske interesser. Reklame stimulerer til kunstige behov og proklamerer en ideell livsstil for kvinner og menn. Kjøp det og det, først da blir du lykkelig. Realitets-show er på mote og en overfladisk livsstil blottes seg frem.

Vi lever i en ødelagt verden, ja en verden som skjuler menneskers skrøpelighet. En økonomisk verden hvor flyktninger og fanger, men også hvor begavede, gamle fattige og ensomme ikke blir tatt på alvor. De er utenforstående.

Broder Charles hadde en drøm...

Vi alle vet at broder Charles levde et liv full av utskeielser, penger og spill, ja rett og slett et tomt liv. Hans konversjon var total og han hadde en drøm: Fra denne dag av visste han at der fantes en Gud, han forelsket seg i Jesus og kalte ham "min Store bror" og "Eksempelet". Jesus ble speilet i hans liv. Dermed lærte han å se mennesker gjennom Jesu øyne. Han fulgte Jesu fotspor. Drømmen var å ta med lekfolk inn i hans visjon. Uttrykt på språket i hans samtid minte han lekfolk om deres kall til å leve et liv i helliggjørelse og om deres ansvar for misjon. I de siste syv årene av hans liv var "Unionen" hans viktigste sak. Han dro tre ganger til Frankrike for å gjøre den kjent og for å motta kirkens anerkjennelse. Drømmen ble en realitet i 1909. Den første lekmannsfraterniteten kalte

han "Union av Små Brødre- og Søstre av det Hellige Hjerte". Tre intensjoner hadde han med den: 1. Å bringe kristne tilbake til livet i konformitet med Evangeliet. 2. Å la kjærligheten til Den hellige Eukaristi vokse blant lekfolk. 3. Å realisere en effektiv bevegelse som leder til omvendelse av de ikke-troende.

Jeg hadde en drøm...

Det var ved en tilfeldighet at jeg møtte denne spiritualiteten. Som gift og mor arbeidet jeg med utdannelsen av sykepleiere. Jeg engasjerte meg også i mange forskjellige prosjekter i sognet der jeg bodde med min familie: Jeg arbeidet med unge mennesker, unge foreldre og var aktiv i kvinnebevegelsen. Som et barn av min tid var jeg overbevist om at talentene skulle bli brukt. Allikevel følte jeg at alt jeg holdt på med, overskred det jeg egentlig kunne klare.

For 22 år siden ble det utnevnt en ny prest til vårt sogn. Siden vi arbeidet nært hverandre, fortalte jeg ham om min ønske til et dypere liv, til å dele det med andre, til å ta seg tid til refleksjon, ja rett og slett å stå stille et øyeblikk.

Han fortalte meg at han var medlem av en prestefraternitet. Samtidig forklarte han meg at de kom sammen i små grupper for å dele det daglige livet i vennskap: å be, å betrakte Evangeliet, å gi hverandre mot, å irettesette

Han fulgte Jesu fotspor. Drømmen var å ta med lekfolk inn i hans visjon.

deres liv og for å dele måltid. Han fortalte meg at det var lekfolk som gjorde akkurat det samme i hans tidligere sogn. Han oppmuntret meg: "Du samler mennesker og jeg vil ledsage deg". Jeg tok oppfordringen og samlet to grupper: begge med 12 personer. Etter 9 år ble den samme presten utsendt til et annet sogn. Der grunnla han to nye Fraterniteter.

Fraternitetene bringer sammen kvinner og menn med forskjellig etnisk opprinnelse, fra

Fraternitetene bringer sammen kvinner og menn med forskjellig etnisk opprinnelse, fra alle sosiale klasser, fra forskjellige måter å leve på og fra forskjellige religioner. Alle vil de følge Charles de Foucauld som eksempel for å hjelpe andre til å etterfølge Jesus og å leve etter Evangeliet.

alle sosiale klasser, fra forskjellige måter å leve på og fra forskjellige religioner. Alle vil de følge Charles de Foucauld som eksempel for å hjelpe andre til å etterfølge Jesus og å leve etter Evangeliet. Gruppene er også satt sammen fra forskjellige kristne konfesjoner og familietilstanden er meget forskjellig fra person til person: Vi har skilte, gifte og enslige blant oss.

Vår Spiritualitet

Intensjonen for våre møter er at vi er invitert til å leve et skjult liv av Nasaret: Det har for oss følgende implikasjoner:

1. Vi kjemper for gjestfrihet. Vi tilbringer mye tid med alle mennesker i dyp respekt fordi de bærer bildet av den inkarnerte Guds Sønn som ble tømmermannens sønn.
2. Vi prøver å leve Evangeliet og å gjøre som Broder Charles beskriver med ordene: "å rope ut Evangeliet med våre liv". Med andre ord gjelder det å avlegge vitnesbyrd med livet, ikke bare med ord.
3. Vi utøver en spesiell oppmerksomhet og solidaritet overfor de fattige – de er det levende nærvær av Kristus midt i verden. Vi prøver å leve et enkelt liv som er et alternativ til dagens konsumsamfunn og ønsker å erkjenne en bror eller en søster som vi kan elske i alle mennesker, spesielt i de som er forlatt og som trenger materiell, åndelig eller moralsk støtte.

Rita Tyberghien og Magdalene Thomassen

4. Vi søker fellesskapet og det universelle vennskap med mennesker fra andre kirker, religioner og ikke-troende.
5. Vi fordyper vår åndelige vei med broder Charles' spiritualitet. Hans liv var fullt av overraskelser og hans søken etter en autentisk måte å leve det kristne liv på, har blitt tatt opp av mange. Kunnskap om hans liv, hans bøker og spiritualitet er kilder til fornyelse, så vi kan være trofaste mot vårt kall og mot de krav Evangeliet gir oss i dag.
6. Vi gir tid til lovprisning, eukaristi, stillhet og bønn.

Alle disse punktene er komponenter i våre møter på lokalt, nasjonalt, kontinentalt eller internasjonalt nivå.

Sluttbemerkninger

Lekfolksfraterniteter blomstrer over hele verden. Det varmer hjertet å kjenne universaliteten av vår ånd. Vår spesielle misjon er å gjøre Evangeliet nærværende på steder og rom hvor kirken og prester ikke finnes. Det kan være i det normale hverdagsliv. Denne misjonen er oss betrodde av Jesus. Han har kalt oss til å være surdeigen i deigen.

Charles de Foucauld skrev i 1908: "Geistligheten og lekfolket realiserer ikke hva de kan gi hverandre. Det er et stort behov for Priscilla'er og Aquilla'er; mennesker som kan se alt det presten ikke ser og kan gå dit han ikke kan gå". ■ (Oversettelse: Henrik Holm)

Alvorlig talt

Realisme

Hvis det finnes sannhet i kristendommen, finnes den i den kirke Kristus grunnla, sa Sigrud Undset da hun ble spurt om hvorfor hun var katolikk. Med all sin menneskelig svakhet – over hele registeret av synd, svakhet og ondskap – har kirken i form av sakramentene overlevd. Den samme messen leses i dag som for to tusen år siden, av prester som er ordinert av biskoper som står i en apostolisk suksesjon etter hverandre. Biskopene er bindeleddet fra generasjon til generasjon i kirken; de første var de tolv, og etter disse kan vi ramse opp navn på navn i historien frem til i dag. Det verdensomspennende Bispekollegiet har alltid hatt den romerske biskop som sin fremste mann, som *pontifex maximus* – en keisertittel, den store brobygger, selve sjefsingeniøren – eller den mer ydmyke tittel *servo servorum Dei*, Guds tjeneres tjener. Poenget her er den historiske kontinuitet og de objektive fakta. ‘The madman fra Galilee’, som han også kalles, grunnla en kirke gjennom noen menn som stort sett var uten utdanning eller kvalifikasjoner. At det hele overlevde keiserens forfølgelser, er empirisk sett umulig å forstå, og at denne kirken som ble så korrumpert at verdslig pavemakt i renessansen også overlevde det, er like ulogisk.

Det er to viktige ingredienser i dette: Den første er realismen i det historiske grunnlag. Da jeg første gang kom til Rom, var det dette som

fascinerte: at jeg bokstavelig talt kunne ta på historien. På Forum ser man Titus-buens bilde av soldatenes triumftog med den syvarmede lysestaken fra tempelet etter Jerusalems fall; her går man opp senatstrappen og forstår hvilken makt som var her dengang, og man vet at fangehullet like ved etter all sannsynlighet huset både Peter og Paulus på forskjellige tidspunkt. Det er ingen tvil om at de var her, ingen tvil om romerrikets forløp; det er kun et spørsmål om kunnskap nok i historie.

Det andre er det usannsynlige i kirkens overlevelse. Selv om man kan følge Konstantin og hans beskyttelse av kristendommen etter den vellykkede seieren i 314 – ‘in hoc signo vinces’ – kan man ikke forklare at kirken ikke forsvant etter dette. Jeg pleier å si at det er to ‘Gudsbevis’ som er interessante. Det første er at nesten enhver biskop av Roma i de første århundreder, under forfølgelsene, ble halshugget eller myrdet på annet vis. I pavebiografiene ser man et portrettgalleri hvor hver omtale avsluttes med noe slikt som ‘ble martyr i år x’. Incentivene for å bli pave var derfor svært små i dennesidige termer. Det andre ‘Gudsbeviset’ er renessansepavene og enkelte av de middelalderlige. Disse var ofte maktmennesker av verste sort, og utryddet hverandre for å bane vei for suksesjonen. En metode var drukning i Tiberen eller galger foran Castel

Sant' Angelo. Senere ble det giftmord. I kapellet i Santum Officium, den tidligere Inkvisisjonen og også kard. Ratzingers kongregasjon, er altertavlen en renessansepave som kysser et krusifiks hvor Kristus-figuren bøyer seg til side fra korset. Poenget er at det er innsatt med gift, men viker på mirakuløst vis så paven ikke får kysset det.

“He was too steeped in history to remain a Protestant”, sa kardinal Newman om en annen konvertitt. Det er svært mye i dette. Kirken er Europas historie og kan ikke forstås utenfor denne. Man kan spore dens helt konkrete betydning i personer man kjenner til. Denne historiske kontinuiteten er realisme; en konkret, objektiv realitet. De fleste tanker har vært tenkt før, de fleste heresier har vært prøvd, kunnskapen om mennesket er gammel og solid. Historien er også rammen for liturgien, og det som slår meg er at det alltid er en logisk forklaring, en realisme, i alle detaljer ved denne. Den romerske centurion som kom til denne jøden han hadde hørt om men forøvrig ikke hadde noe forhold til, og bad om hjelp til å kurere sin tjener, er blitt en sentral person i messen: *“Jeg er ikke verdig til å gå inn under ditt tak, men si bare et ord”*, slik denne offiseren uttrykte sin tiltro, om enn ikke tro.

Hver gang jeg er et sted med lang katolsk historie, gripes jeg av hvor konkret dette er. En prest har sin identitet, han og alle andre vet hva en prest er og hvordan han skal være. Realismen ligger også i den dype kunnskapen om mennesket som er så åpen for all menneskelig erfaring fordi Kirken har levd gjennom absolutt alt som kan vites om ‘la condition humaine’. Kirken skal tjenes mennesket, lære det, administrere sakramentene til det, og ikke minst, tro for det. Lars Roar Langslets hilsen fra sykesengen denne julen var nettopp at kirken tror hvis man selv ikke evner det.

Kirkens objektive realitet i historien, med den samme lære, autoritet og identitet står i grell kontrast til den norske statskirkes politiske korrekthet og iver etter å følge opinionen. Det er trist og patetisk å se at prester forsøker å være mest mulig moderne, trendy, hippe, nær sagt hva som helst bortsett fra å være prester. Men jakten på popularitet vil aldri kunne lykkes, for kristendommen har aldri vært populær. Hvis ikke kirken har noe å si om livets dypeste eksistensielle spørsmål, har den ingenting å si. Den bør aldri gå på samfunnets, enn si politikens, premisser. Den har sin egen autoritet, identitet og objektivitet – ellers er den ikke kirke. ■

Janne Haaland Matlary

I januarnummeret kunne man lese en artikkel om homofilt samliv i lys av katolsk forståelse skrevet av p. Arne Marco Kirseboms SS.CC., generalvikar i Oslo Katolske Bispedømme og redaksjonsmedlem i St. Olav. Til denne artikkelen har Jostein Børtnes skrevet følgende leserinnlegg:

I Guds bilde og lignelse

I BBCs Ord for dagen-Thought for the Day-på Radio 4, talte Chief Rabbi Dr Jonathan Sacks 26. Januar om minnedagen for Holocaust. Han talte om ofrene, unge og gamle, hele jødiske lokalsamfunn rundt omkring i Europa. Samtidig understreket han at 27. Januar er en minnedag også over alle de andre ofrene for Hitlers utryddelser – homofile, sigøynere, fysisk og mentalt handikappede – så vel som over mennesker som er blitt ofre for andre tragedier, slik som de vi har vært vitne til i Bosnia, Kambodia og Rwanda, eller massemyrderiene som nå begås i rasers og religioners navn i Dafur, Somalia, Irak og andre steder. Dehumaniseringen av ofrene pågår fremdeles. Tyskerne kalte jødene skadedyr og utøy, hutuene kalte tutsiene kakerlakker. For Jonathan Sacks er vårt viktigste våpen i kampen mot masseutryddelsene fremdeles Bibelens ord om at ethvert menneske er i Guds bilde og lignelse. Gud skapte oss forskjellige for å lære oss forskjellens verdighet, at hvert enkelt menneskeliv er unikt og hellig.

Det var en trøst å høre rabbinerens ord. For dagen før hadde jeg mottatt årets første hefte av St. Olav, det andre under den nye redaktøren. Heftet var for så vidt ingen overraskelse, siden redaktøren forlengst har gitt tilkjenne at han er en varm tilhenger av Vatikanets syn på seksualitet og seksualetik. Som for å understreke dette, er midtsidene viet "Homofilt samliv i lys av katolsk forståelse", skrevet av den nye generalvikaren i Oslo Katolske Bispedømme, P. Arne Marco Kirsebom SS.CC. Det sentrale i Kirseboms artikkel er også menneskenes gudbilledlighet. Kirsebom bruker mye plass for å definere den ut fra Vatikanets lære om kjønnet, mannens og kvinnens komplementaritet. Pave Johannes Paul II hevdet at denne komplementariteten har sitt grunnlag i en indre differens i Gud selv, en ide

som nå gjentas av en rekke katolske moralteologer. Gjennom innfløkte spekulasjoner basert på en høyst problematisk analogitenkning kommer de frem til at forplantningsakten er det som gjør menneskets gudbilledlighet sterkest og mest guddommelig. Kan virkelig forplantningsakten være det moment som gjør menneskets gudbilledlighet "sterkest og mest guddommelig"? Hva da med alle enslige og ektepar som ikke kan få barn? For ikke å snakke om hele den ugifte katolske geistlighet og de religiøse? Er de mindre gudbilledlige?

Dette er spørsmål som nødvendigvis må oppstå i refleksjonen over Kirseboms utlegninger. Og når han i løpet av artikkelen hevder at forholdet mellom to menn eller to kvinner heller kan betegnes "som et vrengebilde enn som et avbilde av Gud" er vi kommet svært langt bort fra det kjærlighetsbilde som i sin tid ble tegnet av Kardinal Basil Hume. I 1996 uttalte Hume at: "Kjærlighet mellom to personer, om de er av samme eller forskjellig kjønn, skal vurderes høyt og respekteres". Hume undervurderte ikke problemene, og han understreket at forhold mellom mennesker, om av samme eller forskjellig kjønn, må styres av Guds lover. Men han fremhevet sterkere enn noen kirkeleder hadde gjort tidligere at kjærlighet mellom menn ikke i seg selv gir grunn til å argumentere mot homoseksualitet. Tvert imot sier han at: "Når to personer elsker, opplever de på en begrenset måte i dette liv hva som vil bli deres uendelige fryd når de blir ett med Gud i det neste".

I dag synes Kirken å ha glemt Humes innsikt i kjærlighetens mysterium. Og med Kirseboms artikkel erfarer vi at de siste årtiers heteroseksualisering av gudbilledligheten har resultert i at noen mennesker er skapt i Guds bilde, andre ikke. ■

Jostein Børtnes

Brus uten kullsyre, elskov uten lidenskap og bil uten drivstoff

I debatten om statskirken er det en fordring som til stadighet blir gjentatt: Kirken må være folkelig. For en som nettopp har flyttet tilbake til Norge fra et mange års opphold i Tyskland, har ordet *folkelig* en litt annen klang. Hvis vi oversetter det til tysk, heter det nemlig *völkisch*. Det klinger ikke akkurat så godt og man trenger ikke å være så altfor kyndig i europeisk historie for at tanken skal gå til en viss periode i det forrige århundret. En litt snillere oversettelse, nemlig *volkstümlich*, gjør ikke saken noe bedre. Begreper som folkelig, rikskirke, nasjonaltroen og folkereligøstet er nemlig langt mer historisk belastet enn det man får inntrykk av i en ellers ganske så historie- og kunnskapssløs debatt om stat og kirke i Norge.

Norges kulturminister Trond Giske vil beholde "*statskjerka*" fordi han er redd for at Kirken ikke vil være for folket hvis stat og kirke skiller lag. Det er rørende at vår kulturminister har en slik omsorg for Kirkens "misjon". I sine bekjennesskrifter vedstår Den norske Kirke seg at denne misjonen gjelder Jesu Kristi evangelium. Dessverre er det ikke dette evangeliet herr kulturminister er redd for at det ikke skal nå folket. Det hadde nesten vært for godt til å være sant. Det er nettopp dette evangeliet han er redd skal ta overhånd på mennesker. For ved opphevelsen av statskirken kommer en elite til å styre kirken, mener han. En elite som kanskje tok den lutherske kirkes bekjennesskrifter alvorlig, kunne man være fristet å føye til. Det kan Giske ikke risikere. Det står jo stikk i strid med hans eget evangelium som lyder: Ja

til nasjonalfellesskapet, ja til den norske monokulturen, ja til sosialdemokratiet og ja til kjønnsnøytral- og all annen inkludering, så lenge den er i overensstemmelse med kulturministerens politiske ideologi. Å bevare statskirken med selveste herr kulturminister Giske som erkebiskop, det er målet. Derfor gjelder det å formane folket til å rope: Ikke ta fra oss folkekjerka vår! Det er budskapet som misjoneres over land og strand.

Man kan bli lettere svimmel i en slik debatt. Da er det godt å lese Daniil Charms som forøvrig sultet i hjel i et fengsel i Leningrad i 1942: "*Møte. En gang gikk et menneske til kontoret og traff på veien et annet menneske som nettopp hadde kjøpt litt loff og befant seg på hjemveien. – Det er egentlig alt*". Ved å lese slik kommer man i likevekt igjen etter at landets kulturminister, med støtte blant store deler av folket og svært så mange politikere, propagerer deres folkelige rikskirke, – oversatt til tysk: *völkische/volkstümliche Reichskirche*.

Det er godt det ikke finnes et ord av Jesus hvor han viser den minste interesse for nasjonen og det nasjonale. Det gir vissheten om at det høyst er på tide med et skille mellom kirke og stat i lille Norge 2000 år etter hans komme og at det kreves mot til å la alle mellomløsninger falle.

Når mange velger mellomløsningen lovforankret folkekirke istedenfor full statskirke eller ingen statskirke, er ikke det annet enn brus uten kullsyre, elskov uten lidenskap og bil uten drivstoff. Ganske så stusselige saker. ■ HH

Opplysninger og begivenheter

Giottos bilder til Oslo – seminar med p. Ellert Dahl O.P.

Mange kjenner til Giottos fresker fra Assisi og fra Scrovegni-kapellet i Padova. Nå kommer bildene fra Padova til Oslo som plansjer i størrelse 1:3 av de opprinnelige. Etter at freskene gjennomgikk en omfattende restaurering i 2002, ble det laget en utstilling, "Giotto i Padova" som har vært vist verden rundt. Den italienske stats eksportråd i Oslo er arrangør for utstillingen som i Nordberg menighetshus blir laget som et stilisert kapell og vil være tilgjengelig i perioden 1. mars – 15.april.

Giotto (1267 – 1337) gjenoppdaget kunsten ved å skape dybdeillusjon på en plan flate og han hadde syn både for helheten og for detaljer. Bildene ble et vendepunkt idet de innleder en ny epoke i malerkunstens historie – renessansen. Giotto laget en syklus med 38 bilder i tre motivkretser. For det første er det scener fra Joakim og Annas liv, slik apokryfe skrifter beskriver dem, og det er mange scener fra Marias liv. Den tredje gruppen er bilder fra Jesu fødsel, liv, død og oppstandelse. I tillegg har kapellet en endevegg som viser dommens dag.

Marias fødsel

I tilknytning til utstillingen er det lagt opp til et omfattende program med et kunsthistorisk, kirkelig og musikalsk innhold. Dominikanerpater og kunsthistoriker Ellert Dahl O.P. skal bl.a. ha seminar lørdag 3. mars: "Fra Ord til bilde. Giotto maler frelseshistorie i Scrovegni-kapellet". For mer informasjon om program og åpningstider, se www.nordbergmenighet.no eller ring tlf. 40 21 02 41.

Utstilling av Astrid Johannessen

I neste nummer kommer et intervju med Astrid Johannessen om hennes utstilling, kunst, religion og symboltenkning. Intervjuet tar utgangspunkt i hennes utstilling "Where the Railroad Leaves the Sea" 25. januar – 11. mars 2007 på Stenersenmuseet med fotografi, video og lydcollage.

Fotografiene er by- og naturlandskap, interiører og portretter. Hennes arbeider handler om historien, minner, steder og erfaringer både individuelt og universelt.

Josefinejubileum 11. mars 2007

Josefine de Beauharnais (14. mars 1807 – 7. juli 1876) var dronning av Sverige og Norge i perioden 1844 – 1859. Hennes foreldre var Eugène de Beauharnais (Napoleon Bonapartes stesønn) og Augusta av Bayern. I 1823 giftet hun seg med kronprins Oscar som senere ble kong Oscar I.. Josefine ble møtt med stor begeistring i sine nye hjemland. Hun støttet kongens reformarbeid og kjempet sterkt for religionsfriheten som ble gjennomført i 1860.

Josefine gjestet Norge 10 ganger og gav store gaver til katolske kirkebygg i Christiania og Bergen. Utallige er også de veldedige institusjoner og foreninger hun støttet i Norge. Vi feirer i år 200 årsjubileum for hennes fødsel.

Program:

- 11.00 pontifikalmesse i St. Olav domkirke med biskop Bernt Eidsvig
- ca. 12.15 enkel servering i Mariagården, Akersveien 16
- 13.30 foredrag ved Yvonne Maria Werner (Universitetet i Lund, Sverige) om dronning Josefine: "Drottning Josefine – en katolsk furstinna i det protestantiska Norden"
- 100,- for bevertning som betales ved inngangen etter messen

Påmelding senest innen 2. mars 2007 til:
mia.corneliussen@katolsk.no (tlf. 23219500)
eller henrik.holm@katolsk.no (tlf. 23219548)
Hjertelig velkommen!

Den nye adressen til p. Haukens hjemmeside er: www.aage-hauken.com

Astrid Johannessen gjør alt på egen hånd i sine filmproduksjoner; Hun spiller utvalgte karakterer basert på gamle myter, historie og faktiske personer. Musikk er en hovedfaktor. Hun reiser til de stedene originalmusikken kommer fra, Russland, Romania, Italia og Frankrike og tar opp filmene der. Musikken er enten klassisk eller folketoner, den kommuniserer en erfaringsverden hentet fra følelsene. Vi blir hensatt til fortiden gjennom drakter, gester og visuelle elementer.

Katolsk tidsskrift for religion og kultur

Charles de Foucaulds bønn

Far,

Jeg overgir meg til deg:
gjør med meg som du vil.
Hva du enn gjør med meg,
så takker jeg deg.
Jeg er rede til alt,
jeg tar i mot alt.

Bare din vilje skjer i meg
og alle dine skapninger,
ønsker jeg meg intet mer,
min Gud

Jeg overgir min sjel i dine hender,
jeg gir deg den, min Gud,
med mitt hjertes hele kjærlighet,

fordi jeg elsker
og min kjærlighet driver meg
til total hengivelse uten forbehold:
å overgi meg i dine hender
i en uendelig tillit,
for du er min far.

Fra katolsk bønnebok 252f
Oversettelse: Jan Erik Rekdal

ST. OLAV KATOLSKE BOKHANDEL

Akersveien 14 0177 Oslo
TLF: 23 21 95 55 FAKS: 22 36 02 63
E-post: bokhandel@katolsk.no
Nettbokhandel: www.stolavbok.no

Anselm Grün: *Retreat i Hverdagen*
Meditasjoner, veiledning til øvelser
Genesis, heftet, kr 149,-

G.F. Haendel: *Messiah*
Dirigert av Rene Jacobs Harmonia mundi,
2 CDer, kr 245,-

Hjalmar Ekström: *Den Stilla Kammaren*
Artos, heftet, kr 145,-

Åpningstider

I februar: Hverdager 10 - 17, torsdag 10 - 18, lørdag stengt

MERK: F.o.m. mars: Lørdager 10 - 14, første søndag i måneden 12 - 15